BOSNA I HERCEGOVINA
URED ZA RAZMATRANJE ŽALBI

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РАЗМАТРАЊЕ ЖАЛБИ

BOSNIA AND HERZEGOVINA
PROCUREMENT REVIEW BODY

Broj: JN2-01-07-1-2919-13/21
Sarajevo, 08.12.2021. godine

Ured za razmatranje žalbi, rješavajući po žalbi ponuđača Thales DIS France Sa, Meudon, Francuska od 07.10.2021. godine, zastupan po punomoćniku Šehović Mineli, advokatu iz Sarajeva, izjavljenoj na Tendersku dokumentaciju Ugovornog organa Agencija za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka BiH, Banja Luka, u postupku javne nabavke obrazaca pasoških knjižica, na osnovu čl.111. Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH" broj:39/14), i člana 193.st 1. i 2., i čl.228 stav 1. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH" br:29/02, 12/04, 93/09 i 41/13) na sjednicama Ureda za razmatranje žalbi, održanim dana 24.11.2021. godine ,02.12.2021. godine i 08.12.2021. godine donio je:

R J E Š E N J E

Žalba ponuđača Thales DIS France Sa, Meudon, Francuska od 07.10.2021. godine, izjavljena na Tendersku dokumentaciju Ugovornog organa Agencija za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka BiH, Banja Luka, u postupku javne nabavke obrazaca pasoških knjižica, odbija se kao neosnovana.

O B R A Z L O Ž E N J E

Ugovorni organ, Agencija za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka BiH, Banja Luka, objavio je Obavještenje o nabavci broj: 1110-1-1-47-3-70/21 na Portalu javnih nabavki, datum slanja obavještenja na objavu 10.09.2021. godine, u postupku javne nabavke obrazaca pasoških knjižica.

Nezadovoljan sadržajem Tenderskog dokumenta ponuđač Thales DIS France Sa, Meudon, Francuska ponuđač zastupan po punomoćniku Šehović Mineli, advokatu iz Sarajeva je izjavio žalbu od 07.10.2021. godine.

Ugovorni organ je postupajući u skladu sa odredbama člana 100. stav (5) Zakona o javnim nabavkama, proslijedio navedenu žalbu Uredu za razmatranje žalbi zajedno sa , Izjašnjenjem u kojem se izjašnjava o žalbenim navodima i kompletnom dokumentacijom.

Dana 04.11.2021. godine ovaj organ je zaprimio Odgovor na izjašnjenje ponuđača Thales DIS France Sa, Meudon, Francuska, zastupan po punomoćniku Šehović Mineli, advokatu iz Sarajeva, od 04.11.2021. godine.

Žalitelj Thales DIS France Sa, Meudon, Francuska u žalbi navodi:

- Tenderska dokumentacija ne sadrži rokove za isporuku predmeta Javne nabavke.Po osnovu člana 53 stav 3 tačka g) ZJN, tenderska dokumentacija mora da sadrži rokove za isporuku robe, izvršenje usluga ili izvođenje radova. Ugovorni organ je propustio da predvidi takve rokove Tenderskom dokumentacijom.Prvenstveno, Ugovorni organ ne predviđa rok za isporuku predmeta Javne nabavke -pasoških knjižica. U članu 11 stav (2) nacrta Okvirnog sporazuma je nagoviješteno da će prodavac/odabrani ponuđač biti obavezan da isporuku pasoških knjižica vrši u roku i na način utvrđen pojedinačnim dogovorom, odnosno sukcesivno na osnovu potreba Ugovornog organa. Međutim konkretan rok za isporuku je izostavljen, a što je suprotno članu 53 stav 3 tačka g) ZJN..Podsjećanja radi, Ugovorni organ je i u prethodnom postupku propustio da predvidi ključne rokove za isporuku predmeta javne nabavke. KRŽ je prepoznala ovo kao jedan od osnova za poništenje Tenderske dokumentacije, pa je tako na strani 38 Rješenja, cijeneći navode iz odgovora IDDEEA-e na žalbu, naveo:"...pa je stoga, u namjeri pravilnog postupanja shodno čl. 53 Zakona kojim se propisuje da tenderski dokument treba da sadrži informacije o roku za isporuku roba; izvršenje usluge ili izvođenje radova, trebalo i predmetnom pitanju posvetiti više pažnje i ponuditi uvjerljiv odgovor, sve shodno pravilima postupka."Rok za isporuku obrazaca pasoških knjižica nije jedini rok koji je Ugovorni organ propustio propisati. Primjera radi, Tenderska dokumentacija ne sadrži rokove za dizajn obrazaca pasoških knjižica. Umjesto toga, u tački 11, Aneksa 1 kao i u članu 16 nacrta Okvirnog sporazuma, Ugovorni organ samo kratko propisuje da dizajn obrazaca pasoških knjižica zajednički osmišljavaju, definišu i realizuju predstavnici Ugovornog organa i odabranog ponuđača. Nema pomena o detaljima tog postupka, kao ni rokovima u kojima se dizajn treba definisati. Stoga je Žalilac putem sistema e-nabavke 27. septembra 2021. godine postavio niz konkretnih pitanja koja se tiču rokova i dinamike postupka dizajniranja pasoša. Ugovorni organ je u svom odgovoru ukazao da izabrani ponuđač sve radnje u tom postupku treba da sprovede blagovremeno, opet bez naznake bilo kakvog konkretnog roka. Nije jasno šta podrazumijeva blagovremena izrada dizajna, da li nemogućnost isporuke dizajna utiče na rok isporuke i od kojeg trenutka počinju da se računaju navedeni rokovi..
- Tenderska dokumentacija predviđa tek nekolicinu rokova vezanih za proces implementacije ugovora. Međutim, ti rokovi su suprotni ZJN jer su neprecizni, neusklađeni i prekratki. U tački 6 Aneksa 1 Tenderske dokumentacije Ugovorni organ je propisao da je prodavač/izabrani ponuđač obavezan da izvrši sva potrebna podešavanja, testiranja za početak personalizacije ponuđenih obrazaca pasoških knjižica u roku od 3 mjeseca od potpisivanja Okvirnog sporazuma, ali najkasnije do 12. aprila 2022. godine. U istom roku, u skladu sa članom 2 stav (2) i (3) nacrta Okvirnog sporazuma, prodavač je dužan izvršiti potpunu integraciju ponuđenih obrazaca pasoških knjižica u aplikaciju za upravljanje personalizacijom.S druge strane, predviđena je primjena Okvirnog sporazuma počevši od 13. marta 2022. godine. Ova dva roka nisu usklađena. Okvirni sporazum se počinje primjenjivati prije nego što odabrani ponuđač izvrši integraciju obrazaca u aplikaciju i sva zahtijevana testiranja, koja, u redovnom toku stvari trebaju i moraju da prethode samoj isporuci obrazaca pasoških knjižica. Apsurdno je očekivati da će dobavljač biti u mogućnosti da isporuči obrasce prije nego izvrši testiranja i prilagođavanja opreme. Pored toga, postavlja se pitanje šta će se desiti u slučaju potrebe za pasoškim knjižicama nakon početka primjene ugovora a prije nego što testiranja budu obavljena. Ko će isporučiti ove knjižice? Dodatno, pored toga što je neusklađen sa predviđenim datumom početka primjene Okvirnog sporazuma, rok za vršenje testiranja i integracije je i prekratak. Nijedan potencijalni ponuđač, osim trenutnog dobavljača, objektivno nije u mogućnosti da izvrši navedene radnje do 12. aprila 2022. godine. Isporuka ovih knjižica u tako kratkom roku nije moguća.Nadalje, niti jedan dobavljač u svijetu industrije proizvodnje i nabavke ličnih dokumenata ne bi bio u tehničkoj mogućnosti da ispoštuje navedene rokove.Žalilac ističe da je dizajn

obrazaca pasoških knjižica veoma kompleksna procedura koja zahtijeva višemjesečne aktivnosti (od sigurnosnih elemenata, preko estetskih aspekata dizajna pa sve do izbora odgovarajućeg materijala). Landqart AG renomirani švicarski proizvođač podloga za novčanice, pasoše, vize i druge identifikacione dokumente, podijelio je informaciju da izrada pojedinih elemenata za obrasce pasoških knjižica u praksi traje u prosjeku 20 sedmica (npr. pojedinačno za vodeni žig - 11 sedmica, sigurnosna vlakna - od 9 do 12 sedmica ili sigurnosne niti - od 9 do 12 sedmica, finalizaciju i proizvodnju - 2 sedmice). Čak i u najboljem slučaju, kada bi dobavljač mogao da radi na svim elementima istovremeno, što je teorijski moguće ali u praksi procesi su uglavnom međusobno uslovljeni, to ukupno iznosi 14 sedmica, dakle više od tri mjeseca koja su potrebna za izradu samo zaštitnih elemenata obrazaca pasoških knjižica.Također, društvo Papierfabrik Louisenthal GmbH , glavni dobavljač specijalnog papira za euro novčanice Evropske centralne banke, koji posluje u preko 100 zemalja širom svijeta, potvrdilo je da je za izradu elemenata pasoškog papira potrebno u prosjeku od 16-20 sedmica. OVD Kinegram AG (www.kinegram.com) svjetski dobavljač kinegrama (osjetljive sigurnosne folije neophodne za proizvodnju identifikacionih dokumenata) potvrdio je da vrijeme potrebno za izradu kinograma za obrasce pasoških knjižica kako to zahtjeva Ugovorni organ najmanje 12 sedmica. Pored toga Infineon Technologies AG, svjetski lider u proizvodnji poluprovodnika (mikroelektronike koja povezuje stvarna i digitalna rješenja, uključujući mikročipove neophodne za proizvodnju obrazaca pasoških knjižica) ukazao je da je za nabavku neophodnih mikročipova potrebno najmanje 6 mjeseci, sa tendencijom da to traje i duže. Ovo posebno ističemo s obzirom da su od početka pandemije značajno produženi rokovi isporuke svih materijala, posebno čipova.Napominjemo da se ovi rokovi odnose samo na nabavku određenih elemenata (i to ne svih) a nakon njihove nabavke potrebno je dodatno vrijeme za izradu dokumenta. Prema tome, ako Ugovorni organ želi da se Okvirni sporazum primjenjuje i isporuke vrše od 13. marta 2022. godine (što nije jasno iz Tenderske dokumentacije), a imajući u vidu ove rokove, sa pripremom navedenih elemenata bi se trebalo otpočeti već sada. Žalilac dodatno ističe da i u drugim državama opisana procedura traje po više mjeseci, kako je to vidljivo iz javno dostupnih izvora. Pa tako je u Danskoj slična procedura je trajala 9 mjeseci, na Tajlandu duže od godinu dana, a i trenutni dobavljač Ugovornog organa -Muehlbauer, je izabran za nabavku pasoških knjiživa u Kirgistanu, gdje je slična procedura trajala duže od 6 mjeseci. Thales je izabran za dobavljača pasoških knjižica u Belgiji, gdje je navedena procedura dizajniranja trajala duže od godinu dana.Radi se, dakle, o višemjesečnoj proceduri koju Ugovorni organ predviđa da sprovede do 13. marta ili 12. aprila 2022. godine (nejasno je iz Tenderske dokumentacije). Imajući sve navedeno u vidu ovaj rok za potencijalne ponuđače je nemoguć.

- Kako je gore pojašnjeno, neophodni rokovi koji se odnose na predmet nabavke nisu definisani Tenderskom dokumentacijom, a oni rokovi koji jesu definisani su neprecizni ili prekratki. Ovakvim postupanjem favorizovan je postojeći dobavljač Muehlbauer d.o.o Banja Luka ("Muehlbauer"), pa je time prekršen princip jednakog tretmana i nediskriminacije ponuđača iz člana 151 stav 3 ZJN-a.Naime, rok za prilagođavanje, testiranje za početak personalizacije ponuđenih obrazaca pasoških knjižica kao i rok za integraciju obrazaca u aplikaciju - 12. april 2022. godine se praktično odnosi samo na nove ponuđače ali ne i na Muehlbauer. Trenutni ponuđač nije vezan ovim rokom jer već isporučuje obrasce pasoških knjižica koje su integrisane u postojeću aplikaciju, već ima uvid u tehnologiju i način rada Ugovornog organa stručno, potrebno i odgovarajuće obučeno osoblje, tehniku i kapacitete već instalirane i uhodane postupke kroz koje bi u vrlo kratkom vremenskom roku (uz minimalna prilagođavanja) mogao da ispuni zadate kriterijume. Nijedan drugi ponuđač u postupku ne može ispuniti ovaj uslov Javne nabavke.Ovdje skrećemo pažnju i na uslove koji se odnose na dizajn obrazaca. Naime, svaki dizajn obrasca pasoške knjižice zahtijeva posebnu (custom made) izradu, te nijedan dobavljač neće isporučiti postojeći papir (izrađen prema postojećem dizajnu i

po narudžbi Muehlbauera), bilo kojem drugom potencijalnom ponuđaču osim Muehlbauer-u. Potrebna je izrada sasvim novog papira, prema novom dizajnu ili prema postojećem, kod nekog drugog dobavljača papira. Posljedično, ovo znači favoriziranje trenutnog dobavljača osim ukoliko Ugovorni organ izričito ne propiše primjenu novog dizajna, jer svi ostali potencijalni ponuđači moraju proći dugotrajne procedure pripreme, kojima Muehlbauer, s obzirom da ima spreman dizajn, neće biti podložan.U odgovoru na pitanje koji je dostavljen 04. oktobra, navodi se da je Ugovorni organ vlasnik svih zaštitnih elemenata postojećeg dizajna. Zaštitni elementi pasoša i njihov dizajn su direktno vezani sa proizvođačima zaštitnih elemenata. Kako bi se, s obzirom na uslove tendera podnijela ponuda, Ugovorni organ treba da dostavi podatke o svim zaštitnim elementima, proizvođačima repromaterijala za te zaštitne elemente i rokovima isporuke, te da garantuje da će svim potencijalnim ponuđačima biti omogućeni isti uslovi i rokovi isporuke. Žalilac je u tom smislu dostavio i pitanje Ugovornom organu, a što Ugovorni organ nije uradio u svojim odgovorima od 7.10.2021, 15:28:37.Naglašavamo da je ova mogućnost teoretski moguća, ako Ugovorni organ ima direktnu vezu sa proizvođačem zaštitnih elemenata. Ukoliko pak postoji direktna veza između postojećeg dobavljača i proizvođača zaštitnih elemenata, onda je nemoguće ispoštovati zadate rokove. Naime, odgovorima dostavljenim 7.10.2021, 15:28:37 Ugovorni organ je naveo da mu nisu poznati proizvođači, i shodno tome da nije moguće koristiti postojeće dobavljače sigurnosnih elemenata. Ovo u konačnici znači da je u nekom prethodnom periodu postojeći dobavljač već završio kompletan dizajn, usaglasio ga sa Ugovornim organom, napravio nulte elemente i potvrdio, te imao mogućnost da izvrši sve neophodne narudžbe i uštedi vrijeme.

- Ugovorni organ je prekršio član 54. ZJN-a dajući nejasne informacije u Tenderskoj dokumentaciji, u pogledu tehničkih specifikacija Naime, Poglavlje 6. Aneks 1. Tenderske dokumentacije je definisano sledeće:Ispis ličnih podataka nosioca dokumenta na polikarbonatnu stranu obrasca pasoške knjižice mora da bude moguć laserskom personalizacijom;Slika u boji nosioca pasoša i serijski broj u tijelu tanke polikarbonatne stranice.Dalje se u istom poglavlju navodi da Ugovorni organ posjeduje opremu za lasersku personalizaciju ID 60 i ink-jet personalizaciju ASP 280. Navedenim tehnologijama nije moguće ispoštovati tenderski zahtjev da lični podaci nosioca dokumenta budu mogući laserskom personalizacijom i da bude slika u boji nosioca pasoša u tijelu tanke polikarbonatske stranice. Naime, tehničkim specifikacijama se zahtjeva da lični podaci nosioca pasoša budu urađeni laserskom personalizacijom. Članom 19c Zakona o putnim ispravama državljana BiH ("SI. glasnik BiH", br. 4/97, 1/99, 9/99, 27/00, 32/00, 19/01, 47/04, 53/07, 15/08, 33/08, 39/08 - ispr. i 60/13) jasno se navodi da je slika lični podatak. Svim drugim propisima kojima se regulišu lični podaci nesporno je definisano da je slika lični podatak nosioca dokumenta. Tehničkim specifikacijama se navodi da slika koja je lični podatak mora biti u tijelu polikarbonatske stranice u boji. Dakle, slika kao lični podatak nosioca pasoša mora, prema tehničkim specifikacijama biti unešena laserskom personalizacijom u tijelo polikarbonatske stranice i mora biti u boji. Tehnologijama i opremom koje su ponuđene tehničkim specifikacijama nemoguće je unijeti sliku (kao lični podatak nosioca pasoša) laserskom personalizacijom u tijelo polikarbonatske stranice. Oprema koja je navedena u tehničkim specifikacijama - ID 60 omogućava lasersku personalizaciju isključivo u sivoj skali, odnosno laički rečeno "crno-bijeloj" boji i ova oprema unosi podatak u tijelo tanke polikarbonatske stranice (jasno vidljivo iz odgovora dostavljenog 01.10.2021, 11:22:04 am, odgovor 2 pod tačkom i) gdje je naveden link sa specifikacijama opreme ID 60) . Kako se zahtjeva da slika bude u boji u tijelu polikarbonatske stranice i da bude, kao lični podatak, unešena laserski, ovo je nemoguće uraditi postojećom opremom.Žalilac je postavio pitanje za mogućnost da se isporuči potpuno nova oprema za lasersku personalizaciju ličnih podataka u boji kako je zahtjevano tenderskom dokumentacijom. Ugovorni organ je to odbio i, suprotno tenderskom zahtjevu da se lični

podaci unose laserskom personalizacijom, obrazložio da se slika, koja je lični podatak, ne unosi laserskom personalizacijom, nego ink-jet. Na ovaj način nesporno nije ispoštovano zahtjev iz prethodne odluke KRŽ i preferira se postojeći dobavljač, što je kasnije obrazloženo u Žalbi.Konačno, tehničke specifikacije ne pružaju potpune informacije o proizvođaču isporučene opreme, njenoj starosti i kapacitetu.

- U članu 5.2 Tenderske dokumentacije se zahtjeva da sva korespondencija mora biti na jednom od službenih jezika u upotrebi u Bosni i Hercegovini. U odgovoru na pitanje koje se odnosi na tehnologije koje se koriste Ugovorni organ, dana 01.10.2021, 11:22:04 dostavlja samo link sa specifikacijama kao odgovor na pitanja označena 1 pod a) i 1 pod i). Tekstovi na koje upućuju dostavljeni linkovi nisu na službenim jezicima Bosni i Hercegovini čime se i u tom slučaju krše uslovi iz Tenderske dokumentacije, a time i član 56 ZJN jer su dostavljeni nepotpuni odgovori.
- Pod tačkom 1 Aneksa 1 Tenderske dokumentacije navodi se da izabrani ponuđač treba da dostavi obrasce pasoških knjižica, između ostalog, u skladu sa Zakonom o putnim ispravama Bosne i Hercegovine i drugim propisima Bosne i Hercegovine koji se odnose na predmetnu oblast. Radi pripreme ponude, Žalilac je uputio pitanje Ugovornom organu da navede konkretne propise i reference gde se mogu pogledati navedeni propisi odnosno da se propisi dostave ponuđačima. U svom odgovoru od 30. septembra Ugovorni organ (dat kao Prilog 1) je između ostalog naveo i Odluku o tehničkoj specifikaciji zaštitnih elemenata diplomatskog i službenog pasoša ("Odluka"), te istakao da Odluka nije javno objavljeni propis i ima stepen tajnosti, zbog čega ga je nemoguće ustupiti na uvid. Ovakvim postupanjem Ugovorni organ krši principe jednakog tretmana i nediskriminacije ponuđača iz člana 151 stav 3 ZJN-a, budući da je ova Odluka dostupna trenutnom dobavljaču. Naime, Muehlbauer je upoznat sa sadržajem Odluke, jer u skladu sa istom isporučuje obrasce pasoških knjižica već godinama. Ostali ponuđači nemaju pristup Odluci a Ugovorni organ odbija da im Odluku stavi na uvid.
- Korištenje postojećih mašina za personalizaciju pogoduje samo trenutnom dobavljaču.U tački 6. Aneksa 1 Tenderske dokumentacije je navedeno da kupac raspolaže sa mašinama ID60 za lasersku personalizaciju polikarbonatske stranice pasoške knjižice i ASP280 za inkjet personalizaciju stranice sa podacima polikarbonatskog layera. Međutim, u Tenderskoj dokumentaciji se ne navodi da se radi o Muehlbauer mašinama, niti se daju druge pojedinosti o ovim mašinama koje su od ključnog značaja za dobavljače koji žele podnijeti ponude. Kako bi riješio nedoumice Žalilac je Ugovornom organu postavio nekoliko pitanja, uključujući pitanja u pogledu proizvođača opreme, lokacije i perioda korištenja mašina.Međutim Ugovorni organ je dao nepotpune odgovore kojim je prekršio obavezu iz člana 56 ZJN-a da pruži pojašnjenja na pitanja potencijalnih ponuđača. Također, pojedini odgovori direktno upućuju na favorizovanje postojećeg dobavljača.Kako je pomenuto, proizvođač mašina koje Ugovorni organ trenutno koristi je Muehlbauer, a što je Ugovorni organ i potvrdio u svom odgovoru od 1. oktobra. Ugovorni organ insistira na upotrebi Muehlbauer opreme i u ovoj Javnoj nabavci pa u dva navrata (1. i 5. oktobra) naglašava da za Ugovorni organ nije prihvatljivo da se isporuči potpuno nova oprema za lasersku personalizaciju. Ovakvim postupanjem Ugovorni organ favorizuje trenutnog dobavljača koji je proizvođač postojeće opreme i koji je ujedno i jedini dobavljač koji može garantovati integraciju sistema u postojeću opremu.Na postavljena pitanja vezano za knjigovodstvenu vrijednost opreme, kao i za adresu na kojoj se oprema trenutno nalazi Ugovorni organ odbija dati dati odgovor, odnosno prikriva tražene podatke. I ovo u cilju favoriziranja postojećeg dobavljača.Prvo, Ugovorni organ insistira na Muehlbauer opremi iako je ona zastarjela i amortizovana. Zbog praktično bezvrijedne opreme stare već skoro 8 godina Ugovorni organ uslovljava cjelokupnu isporuku knjižica pasoša (čija je procijenjena vrijednost oko 29,5 miliona KM), i odbija isporuku potpuno nove opreme. I to zato što samo Muehlbauer može vršiti integraciju na postojećoj opremi (nijedan drugi ponuđač to ne može). Drugo, vezano za uskraćivanje informacije o adresi

na kojoj se trenutno oprema nalazi, Ugovorni organ vjerovatno odbija dati taj podatak jer se oprema ili dio opreme (Za opremu Muehlbauer ASP 280 žalilac posjeduje informacije da se nalazi zasigurno u prostorijama postojećeg dobavljača, a to odbija da dostavi Ugovorni organ) nalazi u prostorijama Muehlbauer-a. Neprihvatljivo je da novoizabrani ponuđač koristi opremu koja se nalazi u prostorijama prethodnog dobavljača, a ne kod Ugovornog organa.

- Muehlbauer je jedini ponuđač koji koristi zahtijevanu tehnologiju. Tačka 6 Aneksa 1 uz Tendersku dokumentaciju, sadrži zahtjeve da dostavljeni aplikativni podsistemi za personalizaciju dokumenata moraju biti usklađeni sa postojećom tehnologijom, između ostalog, (i) ispis fotografije nosioca dokumenta i serijskog broja mora biti u tijelu tanke polikarbonatne stranice, dok (ii) ispis ličnih podataka nosioca dokumenta na polikarbonatnu stranu mora biti omogućen laserskom personalizacijom. Takođe se navodi da ne postoji zaliha bjanko obrazaca pasoških knjižica već se knjižica izrađuje nakon podnošenja zahtjeva za izdavanje pasoša.Ti uslovi su (i) u suprotnosti sa Pravilnikom o obliku, sadržaju i minimalnim zaštitnim elementima pasoša, diplomatskog i službenog pasoša (Službeni glasnik BiH, br. 73/13, 59/14 i 2/17) ("Pravilnik") i drugim propisima i (ii) daju prednost Muehlbauer-u jer je Muehlbauer jedino društvo/potencijalni ponuđač koje može da obezbjedi takvu tehnologiju. Predviđeni uslovi su suprotni Pravilniku i drugim propisima Prvo, Pravilnik ne predviđa da slika nosioca pasoša mora da bude personalizovana u jednom od slojeva tanke polikarbonatne strane. Zapravo, uopšte ne navodi vrstu metoda personalizacije, niti pominje polikarbonatnu stranu sa podacima. U članu 3 stav 2 predviđeno je da u smislu identifikacionih podataka, druga strana sadrži mjesto predviđeno za fotografiju, serijski broj i prostor za potrebe automatskog očitavanja podataka. Dakle, sadrži mjesto predviđeno za fotografiju a ne samu fotografiju. Tenderska dokumentacija predviđa da se isporuke pasoša vrše sukcesivno, po podnošenju zahtjeva za izdavanje pasoša, što znači da Ugovorni organ insistira da se isporuka vrši sa fotografijom, a ne sa mjestom predviđenim za fotografiju u skladu sa Pravilnikom..Ugovorni organ je pokušao da opravda ovaj zahtjev kroz odgovor na pitanje od 1. oktobra 2021. godine, gdje navodi da Pravilnikom nije definisano da se pasoš isporučuje sa mjestom predviđenim za fotografiju, da nije propisan način isporuke pasoša, tj. da li je sa ili bez fotografije na identificiranoj drugoj strani, tako da je moguće izraditi pasoše bez postojanja zaliha bjanko pasoša.Ovo tumačenje je netačno. Pravilnik definiše upravo to, da se obrasci isporučuju sa mjestom predviđenim za fotografiju. Da je namjera zakonodavca bila da propiše isporuku sa već ugrađenom slikom, u Pravilniku ne bi bilo pomena o mjestu predviđenom za fotografiju. Prema tome, obrasci sa tako predviđenim mjestom za fotografiju treba da se isporučuju u bjanko zalihama, a ne sukcesivno kao što to zahtijeva Ugovorni organ. U svom odgovoru na pitanje Žalioca vezano za insistiranje na isporuci obrazaca pasoških knjižica bez pravljenja bjanko zaliha, Ugovorni organ ističe da je navedeno u skladu sa ICAO 9303 (Part 2 - A.5.7.1 Zaštita od krađe i zloupotrebe izvornih obrazaca dokumenata i komponenata (Protection against theft and abuse of genuine document blanks or document components). Međutim ni ovo nije tačno. U ICAO 9303 ne postoji bilo kakva odredba kojom se predviđa isporuka bez pravljenja bjanko zaliha obrazaca pasoških knjižica. Upravo suprotno, u navedenom poglavlju ICAO 9303 dokumenta se pominje praćenje bjanko obrazaca dokumenata i bjanko dokumenta. Dakle, Ugovorni organ još jednom pokušao da dovede u zabludu Žalioca (ali i sve druge potencijalne ponuđače). ICAO 9303 dokument u pravilu propisuje sistem upravljanja bjanko obrascima, kako je navedeno u pomenutom poglavlju Part 2 - A.5.7.1. Države mogu regulisati posebno ovu oblast.
- Predviđeni uslovi pogoduju trenutnom dobavljaču.Gore navedeni uslov iz tačke 6 b) Aneksa 1 uz Tendersku dokumentaciju sadrži skriveni zahtjevu za personalizacijom inkjet tehnologijom u jednom od slojeva tanke polikarbonatne strane sa podacima, čiji je cilj favoriziranje Muehlbauer-a. Naime, propisana je personalizacija u tijelu tanke

polikarbonatne stranice (bez pominjanja inkjet tehnologije). Međutim takav metod personalizacije je moguć samo putem inkjet tehnologije. Ovakav uslov je nezakonit jer je u suprotnosti sa Pravilnikom (ne postoji propisana obaveza personalizacije slike inkjet tehnologijom). A pored toga u zato što je Muehlbauer jedini dobavljač na svijetu sa tehnologijom koja ima inkjet u tijelu tanke polikarbonatne stranice sa podacima.Navedeni implicitni zahtjev za inkjet personalizacijom potvrdio je Ugovorni organ u svom odgovoru od 1. oktobra 2021. godine (dat kao Prilog 13), gdje između ostalog navodi:"Oprema ASP 280 se koristi za inkjet personalizaciju slike nosioca pasoša i serijskog broja pasoša na stranici sa podacima, a oprema ID 60 za lasersku personalizaciju ostalih ličnih podataka na stranici sa podacima."Žalilac je ukazao u formi pitanja Ugovornom organu na mogućnost isporuke i opreme za lasersku personalizaciju (umjesto inkjet). Ali Ugovorni organ je insistirao na inkjet tehnologiji putem isključivo opreme ID 60 i ASP 280 koju proizvodi Muehlbauer (Prilog 13). Ovakvi odgovori IDDEEA-e ukazuju da, sve i da je Žalilac dostavio ponudu kojom je predviđena isporuka opreme za lasersku personalizaciju, ponuda bi bila odbijena iako bi obezbjedila isti rezultat koji zahtijeva ugovorni organ.

Prije nego što se upustio u meritorno odlučivanje, ovaj organ je pristupio provjeri formalnih pretpostavki za ulaganje žalbe, koje moraju biti ispunjene na strani žalitelja, kako bi se uopće pristupilo njenom rješavanju, a odnose se na uslovljene pretpostavke u skladu sa članom 227. Zakona o upravnom postupku, čl.109 i čl.111 Zakona o javnim nabavkama BiH i utvrdio da su ispunjeni uslovi za postupanje po istoj na način kako definišu odredbe pozvanih članova.

Nakon što su prednje pretpostavke preispitane, ovaj organ je uvidom u dostavljenu dokumentaciju, te analizom svakog dokaza pojedinačno i u njihovoj međusobnoj vezi, a u odnosu na žalbene navode i propisani zakonski postupak, odlučio kao u dispozitivu odluke.

Polazeći od navoda žalitelja koji ističe da tenderska dokumentacija ne sadrži rokove za isporuku predmeta Javne nabavke.Po osnovu člana 53 stav 3 tačka g) ZJN, tenderska dokumentacija mora da sadrži rokove za isporuku robe, izvršenje usluga ili izvođenje radova. Ugovorni organ je propustio da predvidi takve rokove Tenderskom dokumentacijom. Prvenstveno, Ugovorni organ ne predviđa rok za isporuku predmeta Javne nabavke -pasoških knjižica. U članu 11 stav (2) nacrta Okvirnog sporazuma je nagoviješteno da će prodavac/odabrani ponuđač biti obavezan da isporuku pasoških knjižica vrši u roku i na način utvrđen pojedinačnim dogovorom, odnosno sukcesivno na osnovu potreba Ugovornog organa. Međutim konkretan rok za isporuku je izostavljen, a što je suprotno članu 53 stav 3 tačka g) ZJN. Potencijalni ponuđači ne smiju biti dovedeni u situaciju da prilikom podnošenja ponuda, nemaju informaciju o roku kada će biti obavezni da isporuče predmet nabavke... Rok za isporuku obrazaca pasoških knjižica nije jedini rok koji je Ugovorni organ propustio propisati. Primjera radi, Tenderska dokumentacija ne sadrži rokove za dizajn obrazaca pasoških knjižica. Umjesto toga, u tački 11, Aneksa 1 kao i u članu 16 nacrta Okvirnog sporazuma, Ugovorni organ samo kratko propisuje da dizajn obrazaca pasoških knjižica zajednički osmišljavaju, definišu i realizuju predstavnici Ugovornog organa i odabranog ponuđača.

U izjašnjenju na žalbu, ugovorni organ navodi:
„Navod žalioca da ugovorni organ ne predviđa rok za isporuku predmeta javne nabavke je neosnovan, s obzirom da je u Tehničkoj specifikaciji i članu 10. Nacrta okvirnog sporazuma koji su sastavni dijelovi Tenderske dokumentacije navedeno da je prodavač obavezan da sa raspoloživom tehnologijom omogući Kupcu isporuku personalizovanih pasoških knjižica na lokacije nadležnih organa u roku od 15 dana od momenta prepisa zahtjeva za izdavanje redovnog pasoša u nadležnost kupca, odnosno da je prodavač dužan da sa raspoloživom tehnologijom omogući kupcu personalizaciju hitnog pasoša u roku 24 sata od momenta prepisa zahtjeva za izdavanje hitnog pasoša u nadležnost kupca. Takođe, u članu 3. Nacrta okvirnog

sporazuma je navedeno da se okvirni sporazum zaključuje na period od četiri (4) godine računajući od 12.3.2022. godine do 11.3.2026. godine. Postavljeni rok za početak isporuke pasoša je uslovljen održavanjem kontinuiteta izdavanja pasoša. Dalje je jasno u Tenderskoj dokumentaciji navedeno da se isporuka vrši sukcesivno na osnovu potreba kupca, odnosno u skladu sa članom 10. Nacrta ugovora prema zahtjevima građana za izdavanje pasoša, a što žalilac propušta da navede te time dovodi u zabludu ujedno se pozivajući na dio Rješenja Kancelarije za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine od 17.8.2021. godine koji se odnosi na navode u vezi rokova za nabavku opreme, čija isporuka se ne traži ovom tenderskom dokumentacijom.
Dalje, žalilac navodi da ugovorni organ nije naveo rok za isporuku dizajna, a što ugovorni organ i nije trebao da navede s obzirom da isporuka dizajna nije predmet ove javne nabavke već isporuka obrazaca pasoških knjižica po usaglašenom dizajnu. U vezi sa navedenim žalilac je u postupku postavio nekoliko pitanja, te je na ista ugovorni organ odgovorio u skladu sa članom 56 Zakona podsjećajući ga da je izrada dizajna pod kontrolom prodavca, te da proces usaglašavanja sa kupcem traje minimalno vrijeme. Ugovorni organ u svojim odgovorima, takođe, navodi da prodavač može da koristi postojeći dizajn s obzirom da je u vlasništvu ugovornog organa, ili da ga iskoristi kao idejno rješenje, ili da pristupi izradi potpuno novog dizajna prema tehničkoj specifikaciji Tenderske dokumentacije kako bi se svim ponuđačima omogućili jednaki uslovi u ovom postupku javne nabavke..."

U Odgovoru na izjašnjenje ugovornog organa žalitelj **Thales DIS France SA,Meudon , Francuska** navodi:
„Na strani 2 Izjašnjenja, Ugovorni organ neosnovano tvrdi da predmet ugovora (i) nije isporuka dizajna pa da stoga nije bio ni obavezan da utvrdi rokove za isporuku dizajna i da je (ii) precizno odgovorio na upite vezane za dizajn. Međutim, u članu 16 nacrta Okvirnog sporazuma se jasno određuju obaveze po pitanju dizajna i navodi se da kupac i isporučilac utvrđuju elemente dizajna, a u članu 17 nacrta Okvirnog sporazuma se jasno navodi da je obaveza kupca da u trajno vlasništvo preda grafički dizajn. Dakle, nesporno je da je predmet Ugovora i dizajn. Za izradu dizajna je prema tome neophodno definisati precizne rokove. Izrada dizajna ima određenu dinamiku i zavisi od proizvođača zaštitnih elemenata..."

Daljim uvidom u spis ovaj organ je utvrdio slijedeće:

Tačkom 7.3 Aneksa 1 Tenderskog dokumenta propisano je slijedeće:
„Ukupna količina obrazaca pasoških knjižica koju je neophodno isporučiti za period trajanja okvirnog sporazuma je data u tački 7. ove tehničke specifikacije.
Narudžbe će se realizovati sukcesivno na osnovu utvrđenih i iskazanih potreba kupca u periodu trajanja okvirnog sporazuma"

Članom 10 Nacrta Okvirnog sporazuma propisano je slijedeće:
„Prodavač je obavezan da sa raspoloživom tehnologijom omogući Kupcu isporuku personalizovanih pasoških knjižica na lokacije nadležnih organa u roku od 15 dana od momenta prepisa zahtjeva za izdavanje redovnog pasoša u nadležnost Kupca.
Prodavač je dužan da sa raspoloživom tehnologijom omogući Kupcu personalizaciju hitnog pasoša u roku 24 sata od momenta prepisa zahtjeva za izdavanje hitnog pasoša u nadležnost Kupca.
Prodavač je obavezan da prilikom izrade obrazaca pasoških knjižica uzme u obzir da je period važenja pasoša, odnosno personalizovanog obrasca pasoške knjižice 10 godina."

Članom 11 stav 2 Nacrta Okvirnog sporazuma propisano je slijedeće:
„Prodavac je obavezan isporuku obrazaca pasoških knjižica izvršiti u roku i na način utvrđen pojedinačnim ugovorom, odnosno sukcesivno na osnovu utvrđenih i iskazanih potreba Kupca u periodu trajanja Okvirnog sporazuma."

Tačkom 11.1 Aneksa 1 Tenderskog dokumenta propisano je slijedeće:
„Dizajn obrazaca pasoških knjižica zajednički će osmisliti, definisati i realizovati predstavnici kupca i prodavca."

Članom 16 stav 1 Nacrta Okvirnog sporazuma propisano je slijedeće:
„Dizajn obrazaca pasoških knjižica zajednički osmišljavaju, definišu i realizuju predstavnici Kupca i Prodavca."

17 stav Nacrta Okvirnog sporazuma propisano je slijedeće:
„Prodavač je obavezan Kupcu predati u trajno vlasništvo grafički dizajn i podatke za izradu obrazaca pasoških knjižica u elektronskom obliku koji su izrađeni u okviru proizvodnje obrazaca pasoških knjižica sa sigurnosnim elementima."

Uvidom u Izvještaj o pitanjima i odgovorima u vezi sa tenderskom dokumentacijom ovaj organ je utvrdio da je žalitelj THALES GROUP postavio slijedeća pitanja:
„1. U poglavlju 11 aneksa 1 tenderske dokumentacije je određeno da će se zajednički definisati dizajn pasoških knjižica.
a) Imajući u vidu da na dizajn pasoške knjižice utiču aktivnosti ugovornog organa, može li se dostaviti plan dizajna sa sledećim elementima od početka važenja okvirnog sporazuma:
-rok za dostavu idejnog zahteva od strane ugovornog organa?
-rok za izradu generalnog dizajna nakon dostave potvrde od strane ugovornog
-rok za potvrđivanje generalnog dizajna od strane ugovornog organa (navesti koliko će vremena trebati ugovornom organu)?
-rok za izradu svih pojedinačnih sigurnosnih elemenata?
-rok za potvrđivanje svih sigurnosnih elemenata od strane ugovornog organa (navesti koliko će vremena trebati ugovornom organu)?
-rok za izradu nulte serije, finalna potvrda nulte serije od stane ugovornog organa i finalna potvrda svih zaštitnih elemenata (navesti koliko vremena će trebati ugovornom organu)?
b)Ako ugovorni organ ne izvrši sve svoje obaveze iz prethodne tačke u roku, da li će doći do produženja rokova za isporuku?
c)Da li postoji obaveza za svakog dobavljača da pripremi, potpuno novi dizajn pasoša?

Na koje je ugovorni organ dao slijedeći odgovor:
„u vezi vaših pitanja koja se odnose na tačku 11. Aneksa 1. Tenderske dokumentacije odgovori su sljedeći:
a)ugovorni organ je vlasnik postojećeg dizajna, tako da se postojeći dizajn može preuzeti u elektronskom obliku danom potpisivanja ugovora.
Ukoliko prodavac ne može da isporuči obrasce pasoških knjižica sa postojećim dizajnom, a može da isporuči obrasce pasoških knjižica u skladu sa tehničkom specifikacijom, postojeći dizajn pasoša predstavlja ujedno i idejni zahtjev kupca i isti se može preuzeti u elektronskom obliku danom potpisivanja ugovora.
prodavac je obavezan da blagovremeno izradi dizajn cijeneći rok početka realizacije zaključenog okvirnog sporazuma;
ugovorni organ - kupac potvrdu generalnog dizajna izvršava u roku od jednog(1) dana;
prodavac je obavezan da izradi sve pojedinačne sigurnosne elemente blagovremeno cijeneći rok početka realizacije zaključenog okvirnog sporazuma, odnosno pojedinačnog ugovora;
kupac potvrdu svih sigurnosnih elemenata izvršava u roku od jednog (1) dana;
prodavac je obavezan da blagovremeno izradi nultu seriju cijeneći rok početka realizacije zaključenog okvirnog sporazuma, odnosno ugovora.
Kupac je obavezan da finalno potvrđivanje nulte serije i svih zaštitnih elemenata izvrši u roku od jednog (1) dana. b) Ukoliko rokovi potvrđivanja budu zavisili od kupca i ukoliko budu trajali duže od gore navedenih, za toliko dana će prodavcu biti produžen rok za isporuku.

c) Ne postoji obaveza pripreme potpuno novog dizajna. Prodavac može koristiti postojeći dizajn."

U odnosu na navode žalitelja koji ističe da tenderska dokumentacija ne sadrži rokove za isporuku predmeta javne nabavke, ovaj organ ističe da je iz sadržaja Tenderskog dokumenta vidljivo da je u predmetnom postupku javne nabavke predviđeno zaključenje okvirnog sporazuma, te da će narudžbe će realizovati sukcesivno na osnovu utvrđenih i iskazanih potreba kupca u periodu trajanja okvirnog sporazuma. Članom 10 Nacrta okvirnog sporazuma je propisano da se isporuka personalizovanog pasoša vrši u roku od 15 dana od momenta prepisa zahtjeva za izdavanje redovnog pasoša u nadležnost Kupca , odnosno u roku od 24 sata od momenta prepisa zahtjeva za izdavanje hitnog pasoša, iz čega proizilazi da je ugovorni organ tenderskom dokumentacijom propisao rok isporuke pasoških knjižica uzimajući u obzir činjenicu da se radi o okvirnom sporazumu, te da će se narudžbe realizovati sukcesivno. Isticanje žalitelja da ponuđači ne smiju biti dovedeni u situaciju da prilikom podnošenja ponuda, nemaju informaciju o roku kada će biti obavezni da isporuče predmet nabavke je neosnovana s obzirom da je prednje citiranim odredbama tenderske dokumentacije ugovorni organ dao dovoljno informacija o roku isporuke a sve u cilju omogućavanja ponuđača da pripreme svoju ponudu na stvarno konkurentskoj osnovi. Pozivanje žalitelja na prethodno rješenje ovog organa nije relevantno , s obzirom da su se žalbeni navodi u prethodnom postupku odnosili na rok za isporuku softvera koji nije predmet ovog postupka javne nabavke.

U odnosu na navode žalitelja koji ističe da tenderska dokumentacija ne sadrži rokove za dizajn obrazaca pasoških knjižica, ovaj organ ističe da je iz Izvještaja o pitanjima i odgovorima u vezi sa tenderskom dokumentacijom vidljivo da je ugovorni organ ponuđačima ostavio na dispoziciju da koriste postojeći dizajn koji je u vlasništvu ugovornog organa i koji mogu preuzeti danom potpisivanja ugovora, odnosno da izrade novi dizajn. U slučaju da se ponuđač odluči za izradu novog dizajna ugovorni organ je u Izvještaju o pitanjima i odgovorima u vezi sa tenderskom dokumentacijom odgovorio na niz pitanja žalitelja kao što je npr. rok za izradu generalnog dizajna nakon dostave potvrde od strane ugovornog navodeći da navedene elemente ponuđači moraju izraditi blagovremeno cijeneći rok početka realizacije zaključenog okvirnog sporazuma. Iz sadržaja Tenderskog dokumenta jasno da su ponuđači obavezni da izvrše sva potrebna podešavanja, testiranja za početak personalizacije ponuđenih obrazaca pasoških knjižica u roku od tri mjeseca od potpisivanja okvirnog sporazuma a najkasnije do 12.04.2022. godine .

Dakle,kako se radi o zahtjevu koji je na dispoziciji svakom ponuđaču u zavisnosti da li će koristiti dizajn ugovornog organa ili će izraditi vlastiti dizajn, stoga ugovorni organ i nije mogao drugačije definisati rok u odnosu na navedeno sve iz razloga jer se radi o rokovima koji su poznati samo ponuđaču, te je upravo i sam ugovorni naveo da navedene elemente ponuđači moraju izraditi blagovremeno cijeneći rok početka realizacije zaključenog okvirnog sporazuma.

Na navode navoda žalitelja da tenderska dokumentacija predviđa tek nekolicinu rokova vezanih za proces implementacije ugovora. Međutim, ti rokovi su suprotni ZJN jer su neprecizni, neusklađeni i prekratki. U tački 6 Aneksa 1 Tenderske dokumentacije Ugovorni organ je propisao da je prodavač/izabrani ponuđač obavezan da izvrši sva potrebna podešavanja, testiranja za početak personalizacije ponuđenih obrazaca pasoških knjižica u roku od 3 mjeseca od potpisivanja Okvirnog sporazuma, ali najkasnije do 12. aprila 2022. godine. U istom roku, u skladu sa članom 2 stav (2) i (3) nacrta Okvirnog sporazuma, prodavač je dužan izvršiti potpunu integraciju ponuđenih obrazaca pasoških knjižica u aplikaciju za upravljanje personalizacijom.S druge strane, predviđena je primjena Okvirnog sporazuma počevši od 13. marta 2022. godine. Ova dva roka nisu usklađena. Okvirni sporazum se počinje primjenjivati prije nego što odabrani ponuđač izvrši integraciju obrazaca u aplikaciju i sva zahtijevana testiranja, koja, u redovnom toku stvari trebaju i moraju da prethode samoj isporuci obrazaca pasoških knjižica. Apsurdno je očekivati da će dobavljač biti u mogućnosti da isporuči obrasce prije nego izvrši testiranja i prilagođavanja opreme. Pored toga, postavlja se pitanje šta će se

desiti u slučaju potrebe za pasoškim knjižicama nakon početka primjene ugovora a prije nego što testiranja budu obavljena. Ko će isporučiti ove knjižice?Dodatno, pored toga što je neusklađen sa predviđenim datumom početka primjene Okvirnog sporazuma, rok za vršenje testiranja i integracije je i prekratak. Nijedan potencijalni ponuđač, osim trenutnog dobavljača, objektivno nije u mogućnosti da izvrši navedene radnje do 12. aprila 2022. godine...Nadalje, niti jedan dobavljač u svijetu industrije proizvodnje i nabavke ličnih dokumenata ne bi bio u tehničkoj mogućnosti da ispoštuje navedene rokove...Žalilac ističe da je dizajn obrazaca pasoških knjižica veoma kompleksna procedura koja zahtijeva višemjesečne aktivnosti (od sigurnosnih elemenata, preko estetskih aspekata dizajna pa sve do izbora odgovarajućeg materijala). Landqart AG renomirani švicarski proizvođač podloga za novčanice, pasoše, vize i druge identifikacione dokumente, podijelio je informaciju da izrada pojedinih elemenata za obrasce pasoških knjižica u praksi traje u prosjeku 20 sedmica (npr. pojedinačno za vodeni žig - 11 sedmica, sigurnosna vlakna - od 9 do 12 sedmica ili sigurnosne niti - od 9 do 12 sedmica, finalizaciju i proizvodnju - 2 sedmice). Čak i u najboljem slučaju, kada bi dobavljač mogao da radi na svim elementima istovremeno, što je teorijski moguće ali u praksi procesi su uglavnom međusobno uslovljeni, to ukupno iznosi 14 sedmica, dakle više od tri mjeseca koja su potrebna za izradu samo zaštitnih elemenata obrazaca pasoških knjižica...Također, društvo Papierfabrik Louisenthal GmbH , glavni dobavljač specijalnog papira za euro novčanice Evropske centralne banke, koji posluje u preko 100 zemalja širom svijeta, potvrdilo je da je za izradu elemenata pasoškog papira potrebno u prosjeku od 16-20 sedmica. OVD Kinegram AG (www.kinegram.com) svjetski dobavljač kinegrama (osjetljive sigurnosne folije neophodne za proizvodnju identifikacionih dokumenata) potvrdio je da vrijeme potrebno za izradu kinograma za obrasce pasoških knjižica kako to zahtjeva Ugovorni organ najmanje 12 sedmica. Pored toga Infineon Technologies AG, svjetski lider u proizvodnji poluprovodnika (mikroelektronike koja povezuje stvarna i digitalna rješenja, uključujući mikročipove neophodne za proizvodnju obrazaca pasoških knjižica) ukazao je da je za nabavku neophodnih mikročipova potrebno najmanje 6 mjeseci, sa tendencijom da to traje i duže. Ovo posebno ističemo s obzirom da su od početka pandemije značajno produženi rokovi isporuke svih materijala, posebno čipova...

U izjašnjenju na žalbu, ugovorni organ navodi:
„Za razliku od prethodnog navoda u kojem žalilac kaže nije naveden rok za isporuku predmeta Javne nabavke, žalilac u navodu da su rokovi neprecizni i prekratki iznosi da mu je poznat rok početka primjene ugovora i to od 13. marta 2022. godine (vjerovatno misli na 12. mart 2022. godine kako je navedeno u članu 3. nacrta okvirnog sporazuma) i da on nije usklađen sa rokom testiranja za početak personalizacije obrazaca pasoških knjižica. Neosnovan je i ovaj navod žalioca da su rokovi neprecizni i prekratki, s obzirom da je ugovorni organ jasno u članu 2. nacrta okvirnog sporazuma naveo da je integraciju ponuđenih obrazaca pasoških knjižica u aplikaciju za upravljanje personalizacijom koju kupac posjeduje i koristi u procesima personalizacije svih vrsta dokumenta neophodno da prodavač završi u roku od tri (3) mjeseca od potpisivanja okvirnog sporazuma a najkasnije do 12.04.2022. godine, koji rok je određen kao izuzetan upravo imajući u vidu nepredviđene okolnosti koje mogu spriječiti prodavca da blagovremeno izvrši neophodnu integraciju. Dalje, kada žalilac navodi da je prodavač dužan izvršiti potpunu integraciju ponuđenih obrazaca pasoških knjižica u aplikaciju za upravljanje personalizacijom, ugovorni organ napominje da integracija obrazaca pasoških knjižica u aplikaciju za upravljanje personalizacijom podrazumijeva da prodavač omogući personalizaciju čipa u pasoškoj knjižici sa postojećom opremom za personalizaciju i podešavanje vizuelne personalizacije pasoške knjižice u skladu sa dizajnom, za šta prema iskustvu ugovornog organa u ranijim postupcima nabavki obrazaca dokumenata u prosjeku dobavljaču treba maksimalno do 15 dana.
U vezi daljeg žaliočevog upita šta će se desiti u slučaju potrebe za pasoškim knjižicama nakon početka primjene ugovora ako testiranja ne budu obavljena do 12.4.2022. godine, napominje se da je predmetno pitanje u nadležnosti ugovornog organa, odnosno njegova obaveza je da

obezbijedi da se u skladu sa Zakonom proces personalizacije pasoških knjižica po zahtjevima građana odvija bez zastoja, a što ne može biti predmet razmatranja u ovom žalbenom postupku. Žalilac dalje navodi da nijedan potencijalni ponuđač, osim trenutnog ponuđača, objektivno nije u mogućnosti da izvrši testiranje i integraciju do 12. aprila 2022. godine, a ugovorni organ napominje da nijedan potencijalni ponuđač koji je preuzeo Tendersku dokumentaciju nije postavio pitanje, odnosno osporio ovaj rok osim žalioca, te ova izjava žalioca bez očitovanja drugih potencijalnih ponuđača ne može se uzeti kao dokaz njegove tvrdnje.
Žalilac se dalje poziva na Rješenje Kancelarije za razmatranje žalbi BiH od 22.12.2016. godine tvrdeći da je ista predvidjela rok za početak implementacije ugovora, imajući u vidu tadašnji postupak javne nabavke. Ugovorni organ naglašava da tehničke specifikacije ranijeg postupka javne nabavke pasoških knjižica i predmetnog postupka nisu identične, te da rokove za postupak ove nabavke treba cijeniti u skladu sa definisanim tenderskim dokumentima.
Žalilac navodi da nijedan dobavljač u svijetu industrije proizvodnje i nabavke ličnih dokumenata nije u tehničkoj mogućnosti da ispoštuje rokove. Žalilac potom svoj navod potkrepljuje korespondencijom sa pojedinim potencijalnim dobavljačima koja nije adekvatan dokaz žaločevih navoda da nijedan dobavljač nije u tehničkoj mogućnosti da ispoštuje rokove, cijeneći da se ugovor zaključuje sa ponuđačem koji je u skladu sa djelatnošću koju obavlja tehnički i profesionalno sposoban da realizuje isti u skladu sa tehničkim specifikacijama. Žalilac dalje obrazlaže da nakon isporuke elemenata za izradu pasoške knjižice je potrebno dodatno vrijeme za implementaciju proizvodnog procesa, ne navodeći pri tome koji je to period njemu potreban za implementaciju proizvodnog procesa obrazaca pasoških knjižica i izbjegavajući da navede koliko je vremena potrebno da se realizuje ugovor na osnovu definisane tehničke specifikacije. Žalilac na osnovu korespondencije koju dostavlja kao dokaz svojih navoda da je za izradu predmeta javne nabavke potrebno i više mjeseci ne ističe pri tome da se navedena prepiska odnosi na pripremu dizajna gdje su u potpunosti nepoznati elementi za njegovu izradu dizajna a što nije slučaj u ovom postupku javne nabavke, te ugovorni organ ističe da se korištenjem postojećeg dizajna ovi rokovi mogu znatno skratiti za svakog potencijalnog ponuđača u postupku nabavke.
Takođe u vezi mikročipova žalilac dostavlja dokaz da je za njega nemoguće da za potrebe realizacije ugovora za isporuku pasoša pribavi mikročipove u roku kraćem od šest mjeseci što govori da prema navedenom ovaj ponuđač ne bi bio u mogućnosti izvršiti traženo tehničkom specifikacijom nakon zaključenja ugovora i u periodu dužem od šest mjeseci. Mikročipovi nisu nešto što ponuđači imaju potrebe da nabavljaju za svaki ugovor specifično i posebno, već se radi o repromaterijalu koji se uz dodatna podešavanja od strane dobavljača po zahtjevima kupca dalje pripremaju za potrebe izrade dokumenata sa čipom, a što bi trebala da bude djelatnost ponuđača u ovom postupku javne nabavke. Prema navedenom sami dobavljači moraju predvidjeti svoje potrebe za istima, cijeneći plan godišnjeg poslovanja, pa je upitno šta je ovakvim dokazom htio postići žalilac, osim da dovede u zabludu u vezi sa vremenom koje je potrebno za realizaciju ugovora.
U vezi navoda žalioca da u drugim državama opisani postupak traje po više mjeseci, a što se može vidjeti iz javno dostupnih izvora, te žalilac u prilogu žalbe dostavlja medijske članke vezano za nabavku pasoša u Danskoj, Tajlandu, Kirgistanu i Belgiji, ugovorni organ smatra da isti ne mogu poslužiti kao dokaz tvrdnji žalioca jer se iz njih ne vide detalji predmetnih nabavki, odnosno kakve su tehničke specifikacije obrazaca koji se nabavljaju, da li su ugovorni organi raspolagali opremom za personalizaciju, da li su imali angažovano obučeno osoblje za personalizaciju, da li je bio definisan dizajn dokumenta, kakvo je unutrašnje zakonodavstvo zemalja ugovornih organa, odnosno kako su uređena postupanja ugovornih organa u postupku realizacije ugovora i slično, a što sve utiče na definisanje postupka provođenja nabavke..."

U Odgovoru na izjašnjenje ugovornog organa žalitelj **Thales DIS France SA,Meudon , Francuska** navodi:
„... ugovorni organ na strani 2 Izjašnjenja navodi da je tendersku dokumentaciju pripremio na bazi ranijih iskustava. Žalilac je svoja pitanja i konstatacije pripremio na bazi svojih prethodnih

iskustava u preko trideset zemalja na isporuci pasoša (među kojima su Belgija, Norveška, Švedska, Velika Britanija i Sjedinjene Američke Države), preko 40 zemalja u isporuci ličnih karata (među kojima su Belgija, Češka, Italija, Finska, Norveška, Litvanija), te desetine projekata vezanih za vozačke dozvole i tahografske kartice. Žalilac ostaje pri svim navodima koji su navedeni u Žalbi.
Na osnovu ovih iskustava, Žalilac je naveo i dostavio valjane dokaze u korist tvrdnji da nijedan novi potencijalni ponuđač nije u mogućnosti da izvrši testiranje i integraciju do 12. aprila 2022. godine. Ugovorni organ bezuspješno pokušava da ospori ovu tvrdnju navodeći da nijedan drugi ponuđač nije postavio pitanja odnosno osporio ovaj rok osim Žalioca, i da se zato dostavljeni dokazi ne mogu prihvatiti...
...Žalilac je dostavio javno dostupne dokaze koliko je vremena bilo potrebno u određenim zemljama za iste ili slične postupke. Pored toga, Ugovorni organ je imao obavezu da postupa prema ranijim odlukama nadležnih organa, u konkretnom slučaju prema rješenju br. JN2-01-07.1-650-9/16 od 22. decembra 2016. godine URŽ-a. URŽ je tada prihvatio argument žalioca i konstatovao da su prethodna iskustva ugovornog organa takva da je potrebno bar 180 dana za realizaciju ovakve nabavke kako bi uslovi bili konkurentni. Dakle, relevantna iskustava drugih zemalja potvrđuju da je za relizaciju ovakve nabavke potreban mnogo duži vremenski period u odnosu na onaj koji je predvidio Ugovorni organ. Ovakva činjenica je potvrđena i prethodnim odlukama URŽ, ali i iskustvima drugih zemalja. Sve navode u vezi sa rokovima za isporuku elemenata pasoških knjižica Žalilac je potkrijepio valjanim dokazima. Dobavljači sastavnih elemenata čije su potvrde i dopisi dostavljeni su kompanije sa širokim iskustvom i koje vrše isporuke u različitim zemljama, bez obzira na tehničke specifikacije i pojedinosti javnih nabavki...
...Vezano za rokove za isporuku čipova Ugovorni organ je, na strani 3 naveo da bi isporučioci trebali da imaju čipove na zalihama i da se vrše dodatna podešavanja kako bi se izvršila isporuka. Ovaj navod je potpuno netačan. Čipovi se pripremaju i nabavljaju za svaku zemlju pojedinačno. Za svaku zemlju je, prije prve isporuke neophodno provesti određene sigurnosne procedure, utvrditi tačne elemente čipa, te razmijeniti sigurnosne ključeve koji garantuju zaštitu i pouzdanost. Sve elemente za određeni čip jedne zemlje je neophodno definisati sa proizvođačem čipova i nadležnim organom zemlje, kako bi počela proizvodnja čipa i daljnja isporuka. Ove pripreme se, dakle, rade kod prve nabavke i zahtjevaju određeno vrijeme. Svaka naredna isporuka čipova za određenu zemlju je moguća u kraćem periodu, ali prije prve isporuke je potrebno definisati zahtjeve vezane za čip, provesti procedure sigurnosti i nakon priprema otpočeti narudžbu u zavisnosti od potreba. Upravo ovakvim navodima Ugovorni organ i potvrđuje da preferira postojećeg dobavljača, jer postojeći dobavljač već ima čipove za Bosnu i Hercegovinu iz prethodnog perioda i neće prolaziti inicijalne pripreme za isporuku čipova niti druge aktivnosti, nego samo koristiti zalihe ili u mnogo kraćem periodu izvršiti neophodne narudžbe..."

Daljim uvidom u spis ovaj organ je utvrdio slijedeće:
Članom 2 stav 3 Nacrta okvirnog sporazuma propisano je slijedeće:
„Integraciju iz stava (2) ovog člana Prodavač je obavezan završiti u roku od tri (3) mjeseca od potpisivanja ovog okvirnog sporazuma, a najkasnije do 12.04.2022. godine."

Članom 3 Nacrta okvirnog sporazuma propisano je slijedeće:
„Okvirni sporazum se zaključuje na period od četiri (4) godine računajući od 12.3.2022. godine do 11.3.2026. godine, odnosno do maksimalne količine robe koja je predmetom nabavke i to 1.600.000 komada obrazaca pasoških knjižica, 1.000 komada testnih pasoških knjižica bez čipa, 1.000 komada testnih pasoških knjižica sa čipom i 1.000 komada specimena pasoških knjižica, odnosno do maksimalne finansijske vrijednosti i to:..."

Imajući u vidu sve navedeno ovaj organ konstatuje da je nesporno da Integraciju iz stava (2) ovog člana Prodavač je obavezan završiti u roku od tri (3) mjeseca od potpisivanja ovog okvirnog sporazuma, a najkasnije do 12.04.2022. godine."

Takođe je nesporno da je članom 3 Nacrta okvirnog sporazuma propisano slijedeće: „Okvirni sporazum se zaključuje na period od četiri (4) godine računajući od 12.3.2022. godine do 11.3.2026. godine, odnosno do maksimalne količine robe koja je predmetom nabavke i to 1.600.000 komada obrazaca pasoških knjižica, 1.000 komada testnih pasoških knjižica bez čipa, 1.000 komada testnih pasoških knjižica sa čipom i 1.000 komada specimena pasoških knjižica, odnosno do maksimalne finansijske vrijednosti i to:..."

Razmatrajući žalbeni navod u predmetnom smislu ovaj organ zaključuje da je period integracije određen do najkasnije 12.04.2022 godine, pa samim time , shodno izričito navedenom uslovu za period integracije kojeg je ugovorni organ u obavezi ispoštovati,prije navedenog roka neće niti može ni početi realizacija okvirnog sporazuma, neovisno od činjenice što je naznačeno da okvirni sporazum se zaključuje na četiri godine računajući od 12.03.2022 godine. Ne samo da je ugovorni organ striktan navodeći u svom izjašnjenju da "...rok je određen kao izuzetan upravo imajući u vidu nepredviđene okolnosti koje mogu spriječiti prodavca da blagovremeno izvrši neophodnu integraciju"...već sadržaj upućujućih tačaka je izričit i ugovorni organ neće niti može zahtijevati drugačije nego što je izričito navedeno navedenim sadržajem.

Shodno navedenom ovom organu nejasno je isticanje predmetnog navoda u navedenom smislu jer sam žalitelj je kontradiktoran obzirom da u dijelu navoda jasno navodi..."Pored toga, postavlja se pitanje šta će se desiti u slučaju potrebe za pasoškim knjižicama nakon početka primjene ugovora a prije nego što testiranja budu obavljena. Ko će isporučiti ove knjižice? **Novi dobavljač to neće biti u mogućnosti jer nije izvršio (i u tom trenutku nije imao obavezu da izvrši) potrebna prilagođavanja**.....". Dakle, ovaj organ kao i žalitelj ističe da obaveze za ponuđače ne mogu proisteći prije roka od 12.04.2022 godine, jer je navedeno pitanje nesporno shodno istaknutim sadržajem, a sva druga pitanja koja žalitelj uzgredno nepotrebno nameće s tim u svezi nisu predmet konkretnog postupka, niti je ovaj organ ovlašten ulaziti u iste.

Dalje žalitelj u drugom djelu žalbenog navoda navodi da je predmetni rok prekratak, dostavljajući dokaze kao primjere koliko je vremenski potrebno za predmetno sporno pitanje. U vezi sa navedenim ovaj organ ističe da se radi o predmetu nabavke koji je specifičan sam po sebi koji je jedinstven i žalitelju kao ozbiljnom ponuđaču trebalo bi biti jasno da je nemoguće predmetnu nabavku uporeĎivati na način kako to čini , te da stoga,ne može biti uvjerljiva argumentacija u mjeri da bi se nesmetano primjenila u konkretnom slučaju jer žalitelj nije istakao jasne poveznice i međuovisnosti u navođenju predmetnih primjera shodno konkretnim, specifičnim okolnostima da bi se izrekla drugačija posljedica u smislu ne/održivosti predmetnog sadržaja.

Osim navedenog, općepoznata je stvar, da je upravo žalitelj taj koji je kontinuirani učesnik postupka javne nabavke u predmetnoj oblasti,te da je već pouzdano obavljao poslove u svezi sa predmetom nabavke, što upućuje na dugogodišnje iskustvo , stečene vještine i razvijene poslovne odnose, u odnosu na postupak pripreme i potrebne aktivnosti i predradnje , pa ostaje apsolutno neuvjerljivim upućivanje žalitelja na ostavljeni rok u smislu prepreke nesmetanog obavljanja zadatka, koji se postavlja pred ponuđačima, naročito sagledavši njegovo prethodno dugogodišnje uspješno iskustvo s tim u svezi , koje je u postupcima javne nabavke i sam predočavao.

Takođe, kako je u Izvještaju o pitanjima i odgovorima u vezi sa tenderskom dokumentacijom navedeno,izrada dizajna je zahtjev koji je na dispoziciji svakom ponuđaču u zavisnosti da li će koristiti dizajn ugovornog organa ili će izraditi vlastiti dizajn.

Sve prednje izneseno upućuju da sagledavajući okolnosti slučaja cjelovito , zaključivo je da navedeni sadržaj ne može predstavljati uvjerljive razloge za ne/održivost predmetnog sadržaja

Na navod žalitelja da neophodni rokovi koji se odnose na predmet nabavke nisu definisani Tenderskom dokumentacijom, a oni rokovi koji jesu definisani su neprecizni ili prekratki. Ovakvim postupanjem favorizovan je postojeći dobavljač Muehlbauer d.o.o Banja Luka ("Muehlbauer"), pa je time prekršen princip jednakog tretmana i nediskriminacije ponuđača iz člana 151 stav 3 ZJN-a.Naime, rok za prilagođavanje, testiranje za početak personalizacije ponuđenih obrazaca pasoških knjižica kao i rok za integraciju obrazaca u aplikaciju - 12. april 2022. godine se praktično odnosi samo na nove ponuđače ali ne i na Muehlbauer. Trenutni ponuđač nije vezan ovim rokom jer već isporučuje obrasce pasoških knjižica koje su integrisane u postojeću aplikaciju, već ima uvid u tehnologiju i način rada Ugovornog organa stručno, potrebno i odgovarajuće obučeno osoblje, tehniku i kapacitete već instalirane i uhodane postupke kroz koje bi u vrlo kratkom vremenskom roku (uz minimalna prilagođavanja) mogao da ispuni zadate kriterijume. Nijedan drugi ponuđač u postupku ne može ispuniti ovaj uslov Javne nabavke.Ovdje skrećemo pažnju i na uslove koji se odnose na dizajn obrazaca...

U izjašnjenju na žalbu, ugovorni organ navodi:
„Primjedba žalioca u vezi prednosti postojećeg dobavljača da zadate kriterijume ispuni u kraćem vremenskom roku je izazov koji postoji u svakom novom postupku javne nabavke za nove dobavljače u kontinuiranim djelatnostima ugovornih organa. Ugovorni organ s obzirom na svoje ljudske i tehničke kapacitete nije u mogućnosti da vrši potpune izmjene tehnologije i načina rada sa svakim novim dobavljačem, te se ovakva primjedba može smatrati samo konstatacijom izazova koje imaju novi dobavljači. Međutim zaključak koji žalilac izvodi iz ove primjedbe da nijedan drugi ponuđač ne može ispuniti uslov predmetne javne nabavke je pretenciozan i žalilac ga ničim ne dokazuje.
U vezi ovog navoda neophodno je podsjetiti da je predmet u ovom postupku nabavke obrazaca pasoških knjižica prema dizajnu koji se priprema prema tehničkoj specifikaciji koja je dostupna svim potencijalnim ponuđačima od momenta objave Tenderske dokumentacije, te da vrijeme potrebno za pripremu za realizaciju ugovora, koje podrazumijeva izradu dizajna, zavisi od sposobnosti pojedinog ponuđača u skladu sa djelatnostima kojima se bave, a na što ugovorni organ ne može uticati, niti je to njegova obaveza u skladu sa raspisanim postupkom javne nabavke. Dalje žalilac na osnovu informacije da ugovornom organu nisu poznati proizvođači repromaterijala koji sarađuju sa trenutnim dobavljačem, nepravilno izvodi zaključak da potencijalnim ponuđačima, osim trenutnom dobavljaču, nije moguće koristiti postojeće dobavljače sigurnosnih elemenata, što je krajnje proizvoljan zaključak. Kao argumente svojih navoda žalilac navodi odgovore ugovornog organa, u kojima je upravo suprotno navedeno, odnosno da način ugovaranja potencijalnih ponuđača sa njihovim dobavljačima zavisi od tehničke i profesionalne sposobnosti potencijalnih ponuđača i njihovog ugovornog odnosa sa svojim dobavljačima, odnosno mogućnostima da na osnovu kontakata sa drugim proizvođačima izaberu najpovoljnije uslove za njih za potrebe realizacije ugovora. Kao što je rečeno, ugovorni organ u svojim odgovorima je pojasnio da prodavač može da koristi postojeći dizajn u elektronskom obliku s obzirom da je u vlasništvu ugovornog organa koji može dobiti momentom potpisivanja okvirnog sporazuma, ili da ga iskoristi kao idejno rješenje, ili da pristupi izradi potpuno novog dizajna prema tehničkoj specifikaciji Tenderske dokumentacije kako bi se omogućili svim ponuđačima jednaki uslovi u ovom postupku javne nabavke. Prema navedenom, prodavač može da kontaktira bilo kojeg proizvođača repromaterijala (papira, zaštitnih elemenata i dr.) pa i postojeće, te da izabere njemu najpovoljnije.
Žalilac nije uspio dokazati svoje navode iz tačke 2.1. žalbe, te ugovorni organ smatra iste neosnovanim, neusklađenim i zasnovanim na pogrešnim pretpostavkama."

U Odgovoru na izjašnjenje ugovornog organa žalitelj **Thales DIS France SA,Meudon , Francuska** navodi:
„...Na strani 4 Ugovorni organ potpuno pogrešno tumači argumente vezane za dizajn i postojeće dobavljače zaštitnih elemenata. Tenderskom dokumentacijom je precizirano da je potreban novi

dizajn. Kroz pitanja i odgovore se navodi da se može koristiti i postojeći dizajn. Dakle, tenderska dokumentacija je potpuno precizna u tom dijelu i u članu 16 nacrta Okvirnog sporazuma su jasno navedene obaveze po pitanju dizajna, a isto je navedeno i u aneksu I poglavlju tehničkih specifikacija. Nakon postavljenih pitanja, Ugovorni organ kroz odgovore navodi da postoji izrađen dizajn i da je isti moguće koristiti, a taj isti dizajn ima postojeći dobavljač. Pošto predmetna javna nabavka nije otpočela na vrijeme, nije moguće provesti sve radnje kako bi se kreirao novi dizajn, pa Ugovorni organ navodi da je moguće koristiti postojeći dizajn. Postojeći dizajn je isključivo vezan za postojećeg dobavljača i njegove podugovarače koji proizvode zaštitne elemente. Ako je moguće koristiti postojeći dizajn, kako bi svi dobavljači bili u ravnopravnom položaju, onda je potrebno da se dostave nazivi proizvođača zaštitnih elemenata vezanih za postojeći dizajn. Ugovorni organ to odbija da uradi i, očito i u ovom slučaju postavlja „izazov" pred sve druge dobavljače, a to je da sami svojim radom u nemogućim rokovima dostignu postojećeg dobavljača koji je u prednosti."

Uvidom u Izvještaj o pitanjima i odgovorima u vezi sa tenderskom dokumentacijom ovaj organ je utvrdio da je žalitelj THALES GROUP postavio slijedeća pitanja:
„U odgovoru na pitanje vezano za dizajn navedeno je da je ugovorni organ vlasnik dizajna.
Da li to uključuje i dizajn svih zaštitnih elemenata?
Da li to uključuje i dizajn papira? Dizajn je vezan za proizvođača samih zaštitnih elemenata, te je nemoguće dostaviti ponudu ako se koristi postojeći dizajn. Ako je moguće koristiti postojeći dizajn, molimo da se dostavi hitan odgovor i na sledeća pitanja

a) za koje sve zaštitne elemente imate dizajn?
b) Ko su proizvođači tih zaštitnih elemenata
c) koji su rokovi isporuke tih zaštitnih elemenata?
d) koje proizvođač papira sa zaštitnim elementima?
e) koji su rokovi isporuke papira?"

Na koje je ugovorni organ dao slijedeći odgovor:
„U vezi vaših pitanja odgovori su sljedeći:
Agencija je vlasnik dizajna, što uključuje i dizajn svih zaštitnih elemenata. Takođe, to uključuje i dizajn papira unutrašnjih stranica korica, kao i dizajn viza stranica.
Postojeći dizajn je moguće koristiti, što uključuje i dizajn zaštitnih elemenata.
Što se tiče ostalih vaših pitanja od b) do e) na ista vam ugovorni organ ne može odgovoriti, jer navedeno zavisi od vašeg ugovornog odnosa sa vašim podugovaračima, odnosno vašim dobavljačima."

U odnosu na navode žalitelja koji ističe da favorizovan je postojeći dobavljač Muehlbauer d.o.o Banja Luka pa je time prekršen princip jednakog tretmana i nediskriminacije, da nije predviđen rok za pripremu dizajna pasoša, ovaj organ ističe da je iz Izvještaja o pitanjima i odgovorima u vezi sa tenderskom dokumentacijom vidljivo da je ugovorni organ ponuđačima ostavio na dispoziciju da koriste postojeći dizajn koji je u vlasništvu ugovornog organa i koji mogu preuzeti danom potpisivanja ugovora, odnosno da izrade novi dizajn. U slučaju da se ponuđač odluči za izradu novog dizajna ugovorni organ je u Izvještaju o pitanjima i odgovorima u vezi sa tenderskom dokumentacijom odgovorio na niz pitanja žalitelja kao što je npr. rok za izradu generalnog dizajna nakon dostave potvrde od strane ugovornog navodeći da navedene elemente ponuđači moraju izraditi blagovremeno cijeneći rok početka realizacije zaključenog okvirnog sporazuma.Dakle,kako se radi o zahtjevu koji je na dispoziciji svakom ponuđaču u zavisnosti da li će koristiti dizajn ugovornog organa ili će izraditi vlastiti dizajn.Osim navedenog, općepoznata je stvar, da je upravo žalitelj taj koji je kontinuirani učesnik postupka javne nabavke u predmetnoj oblasti,te da je već pouzdano obavljao poslove u svezi sa predmetom nabavke, što upućuje na dugogodišnje iskustvo , stečene vještine i razvijene poslovne odnose, u odnosu na postupak pripreme i potrebne aktivnosti i predradnje , pa ostaje apsolutno neuvjerljivim upućivanje žalitelja na ostavljeni rok u smislu prepreke nesmetanog

obavljanja zadatka, koji se postavlja pred ponuđačima, naročito sagledavši njegovo prethodno dugogodišnje uspješno iskustvo s tim u svezi , koje je u postupcima javne nabavke i sam predočavao.

Sve prednje izneseno upućuju da sagledavajući okolnosti slučaja cjelovito , zaključivo je da navedeni sadržaj ne može predstavljati uvjerljive razloge za ne/održivost predmetnog sadržaja.

Na navod žalitelja da se u članu 5.2 Tenderske dokumentacije zahtjeva da sva korespondencija mora biti na jednom od službenih jezika u upotrebi u Bosni i Hercegovini. U odgovoru na pitanje koje se odnosi na tehnologije koje se koriste Ugovorni organ, dana 01.10.2021, 11:22:04 dostavlja samo link sa specifikacijama kao odgovor na pitanja označena 1 pod a) i 1 pod i). Tekstovi na koje upućuju dostavljeni linkovi nisu na službenim jezicima Bosni i Hercegovini čime se i u tom slučaju krše uslovi iz Tenderske dokumentacije, a time i član 56 ZJN jer su dostavljeni nepotpuni odgovori.

U izjašnjenju na žalbu, ugovorni organ navodi:
„U tački 2.4. žalbe žalilac navodi da način dostavljanja odgovora na pitanja ponuđača nije u skladu sa Zakonom s obzirom da se ugovorni organ u svom odgovoru na postavljena pitanja pozvao samo na link. Uvidom u odgovore ugovornog organa od 1.10.2021. godine, u 11:22:04, na postavljena pitanja od 28.9.2021. godine, u 11:47:12, može se zaključiti da je ovaj navod žalioca neosnovan, s obzirom da je ugovorni organ na postavljena pitanja ko je proizvođač opreme odgovorio jasno i precizno na službenom jeziku koji je u upotrebi u Bosni i Hercegovini, te ujedno naveo, iako to od njega nije traženo, da dodatne informacije o opremi potencijalni ponuđači mogu pribaviti putem linka. Ugovorni organ, dakle, nije samo uputio potencijalne ponuđače da mogu pribaviti informacije putem linka kako žalilac predstavlja za odgovore na pitanja 1. pod a) i 1 pod i), nego je odgovorio na postavljena pitanja u vezi proizvođača opreme, te za dodatne informacije o opremi naveo vezane linkove."

Uvidom u Izvještaj o pitanjima i odgovorima u vezi sa tenderskom dokumentacijom ovaj organ je utvrdio da je žalitelj THALES GROUP postavio slijedeća pitanja:
„Poglavlje 6. Aneks 1 Tenderske dokumentacije je navedeno da kupac raspolaže sa mašinama ID60 za lasersku personalizaciju i ASP280 za inkjet personalizaciju stranice sa podacima. Molimo da se odgovori na sledeća pitanja:
a.Ko je proizvođač opreme ASP 280?....
....
.... i. Ko je proizvođač opreme ID 60?...."

Na koje je ugovorni organ dao slijedeći odgovor:
„Poštovani,
1. U vezi vaših pitanja koje se odnose na tačku 6. Aneks 1. Tenderske dokumentacije za definisanje dizajna pasoških knjižica odgovori su sljedeći:
a.Proizvođač ASP 280 je firma Muehlbauer, Informacije o proizvođaču opreme ASP 280 možete naći na linku: https://muehlbauer.de/products/smart-card/card-personalization-issuance/sheet-personalization/asp-280-asp-2800/.....
.....
i. Proizvođač opreme ID 60 je firma Muehlbauer. Informacije o proizvođaču opreme ID 60 možete naći na linku: https://muehlbauer.de/products/epassport/epassport-personalization-issuance/inkjet-laser-personalization/identifier-60-identifier-60-novus/./...."

U odnosu na prednje navedene navode žalitelja ovaj organ ističe da se pitanje žalitelja odnosilo isključivo ko je proizvođač mašina kojima raspolaže ugovorni organ. U svom odgovoru od 01.10.2021.godine u 11:22 h,ugovorni organ navodi da je proizvođač opreme ASP 280 i ID 60, firma Muehlbauer. Dakle iz navedenog proizilazi da je ugovorni organ dao jasan i nedvosmislen

odgovor na postavljeno pitanje, te je navedeni odgovor dat na jednom od službenih jezika u upotrebi u Bosni i Hercegovini. Takođe je nesporno da je ugovorni organ dodatno uputio na link za koji žalitelj navodi da nije na jednom od službenih jezika u upotrebi u BiH, ali navedeno nikako se ne može smatrati propustom ugovornog organa prevashodno iz razloga što je ugovorni organ imao namjeru da da ponuđaču više informacija o predmetnim mašinama iako je pitanje glasilo samo za naziv proizvođača, pa je stim u vezi navod žalitelja neosnovan.

Na navod žalitelja da se pod tačkom 1 Aneksa 1 Tenderske dokumentacije navodi se da izabrani ponuđač treba da dostavi obrasce pasoških knjižica, između ostalog, u skladu sa Zakonom o putnim ispravama Bosne i Hercegovine i drugim propisima Bosne i Hercegovine koji se odnose na predmetnu oblast. Radi pripreme ponude, Žalilac je uputio pitanje Ugovornom organu da navede konkretne propise i reference gde se mogu pogledati navedeni propisi odnosno da se propisi dostave ponuđačima. U svom odgovoru od 30. septembra Ugovorni organ (dat kao Prilog 1) je između ostalog naveo i Odluku o tehničkoj specifikaciji zaštitnih elemenata diplomatskog i službenog pasoša ("Odluka"), te istakao da Odluka nije javno objavljeni propis i ima stepen tajnosti, zbog čega ga je nemoguće ustupiti na uvid. Ovakvim postupanjem Ugovorni organ krši principe jednakog tretmana i nediskriminacije ponuđača iz člana 151 stav 3 ZJN-a, budući da je ova Odluka dostupna trenutnom dobavljaču. Naime, Muehlbauer je upoznat sa sadržajem Odluke, jer u skladu sa istom isporučuje obrasce pasoških knjižica već godinama. Ostali ponuđači nemaju pristup Odluci a Ugovorni organ odbija da im Odluku stavi na uvid...

U izjašnjenju na žalbu, ugovorni organ navodi:
„Navod žalioca iz tačke 3. žalbe da Tenderska dokumentacija daje prednost jednom od ponuđača odnosno da ugovorni organ nije omogućio jednak pristup propisima za pripremu ponude svim ponuđačima opet polazi proizvoljno od pretpostavke da je postojeći dobavljač upoznat sa Odlukom o tehničkoj specifikaciji zaštitnih elemenata diplomatskog i službenog pasoša, koja je tajna i nije objavljena u „Službenom glasniku BiH" u skladu sa stavom (2) člana 9. Pravilnika o obliku, sadržaju i minimalnim zaštitnim elementima pasoša, diplomatskog i službenog pasoša („Službeni glasnik BiH", br. 73/13, 59/14 i 2/17). Na osnovu pogrešne pretpostavke žalilac izvodi zaključak da je tako postojeći dobavljač u prednosti u odnosu na druge koji nisu upoznati sa Odlukom. Postojeći dobavljač vrši realizaciju važećeg ugovora u skladu sa tehničkom specifikacijom odnosnog predmeta javne nabavke koja je sačinjena u skladu sa pomenutom odlukom. Žalilac ne uzima u obzir činjenicu da Odluka ima stepen tajnosti, te je tako i poseban postupak kojim se obezbjeđuje pristup tom propisu. Ugovorni organ za potrebe realizacije ranije zaključenih ugovora nije dozvolio pristup ovoj odluci drugoj ugovornoj strani, a koje postupanje je u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka („Službeni glasnik BiH", br. 54/05 i 12/09) kada su u pitanju podaci koji imaju stepen tajnosti, te nije tačna pretpostavka koju ovdje iznosi žalilac i neosnovan je zaključak kojim žalilac proizvoljno želi ubijediti da ugovorni organ nije omogućio jednak pristup propisima za pripremu ponude svim ponuđačima.
Dakle, netačni su navodi žalioca da je postojeći dobavljač upoznat sa Odlukom o tehničkoj specifikaciji zaštitnih elemenata diplomatskog i službenog pasoša jer navedena odluka ima stepen tajnosti „Povjerljivo", koji je određen dana 4.4.2014. godine, kao i Odluka o izmjeni Odluke o tehničkoj specifikaciji zaštitnih elemenata diplomatskog i službenog pasoša. Navedenom odlukom je definisana tehnička specifikacija zaštitnih elemenata pasoša sa polikarbonatnom savitljivom drugom identifikacionom stranom, kao i unutrašnji sadržaj i izgled stranica pasoša iz čega proizilazi da pravni osnov tehničke specifikacije iz Tenderske dokumentacije proizilazi upravo iz gore citirane odluke i drugih zakonskih i podzakonskih akata koje je ugovorni organ naveo u ovom postupku javne nabavke. ..."

U Odgovoru na izjašnjenje ugovornog organa žalitelj **Thales DIS France SA,Meudon , Francuska** navodi:

„Dodatno, Ugovorni organ na strani 5 Izjašnjenja insistira na tome da je Odluka o tehničkoj specifikaciji zaštitnih elemenata diplomatskog i službenog pasoša („Odluka“) tajna i da joj čak ni postojeći dobavljač nema pristup. Teško je povjerovati u istinost ovih navoda. Naime, jako je važno istaći da, u skladu sa Tenderskom dokumentacijom i odgovorima Ugovornog organa od 30. septembra (Prilog 1 uz Žalbu) odabrani ponuđač je dužan da dostavi obrasce pasoških knjižica u skladu sa ovom Odlukom. Budući da trenutni dobavljač Muehlbauer već isporučuje obrasce pasoških knjižica u skladu sa Odlukom, prosto je nemoguće da nije upoznat sa njenim sadržajem...“

Daljim uvidom u spis ovaj organ je utvrdio slijedeće:
Tačkom 1 Aneksa 1 Tenderskog dokumenta propisano je slijedeće:
„...Izabrani ponuđač - prodavač se obavezuje da će isporučiti obrasce pasoških knjižica koji su u skladu sa standardom ICAO/DOC.9303 (EAC&SAC/PACE), Zakonom o putnim ispravama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH", br. 4/97, 1/99, 9/99, 27/00, 32/00, 19/01, 47/04, 53/07, 33/08, 39/08 i 60/13) i drugim propisima Bosne i Hercegovine koji se odnose na predmetnu oblast.“

Uvidom u Izvještaj o pitanjima i odgovorima u vezi sa tenderskom dokumentacijom ovaj organ je utvrdio da je žalitelj THALES GROUP postavio slijedeća pitanja:
„U Poglavlju 1 aneksa 1 se navode propisi kojima je regulisan obrazac pasoških knjižica na način da se na kraju prvog poglavlja kaže: „i drugim propisima Bosne i Hercegovine koji se odnose na predmetnu oblast“. Pošto je formulacija neprecizna, molimo da se tačno navedu propisi, kao i reference gde se mogu pogledati navedeni propisi? Molimo da se propisi objave i dostave zainteresovanim ponuđačima.“

Na što je ugovorni organ dao slijedeći odgovor:
„U vezi pitanja koja se odnose na tačku 1. Aneksa 1. Tenderske dokumentacije i toga da se preciziraju propisi podsjećamo da se radi o:
Zakonu o Agenciji za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 56/08), koji je osim na stranici Službenog lista BiH javno dostupan i na web stranici www.iddeea.gov.ba/
Pravilnik o obliku, sadržaju i minimalnim zaštitnim elementima pasoša, diplomatskog i službenog pasoša („Službeni glasnik BiH“, broj 73/13, 59/14,2/17), koji je osim na stranici Službenog lista BiH javno dostupan i na web stranici www.iddeea.gov.ba/
Odluka o tehničkoj specifikaciji zaštitnih elemenata pasoša, diplomatskog i službenog pasoša. Navedena odluka je donesena na osnovu člana 9. Pravilnika o obliku, sadržaju i minimalnim zaštitnim elementima pasoša, diplomatskog i službenog pasoša i ima stepen tajnosti, te se ne objavljuje u „Službenom glasniku BiH“. Dakle, ovaj propis nije javno dostupan, niti se može učiniti javno dostupnim.“

Polazeći od predmetnih navoda žalitelja koji ističe da je Muehlbauer upoznat sa sadržajem Odluke o tehničkoj specifikaciji zaštitnih elemenata diplomatskog i službenog pasoša "...evidentno je pri tome da žalitelj navedenu tezu ne zasniva niti dokazuje bilo kojim raspoloživim dokaznim sredstvom.U navedenom smislu izneseni stav žalitelja cijeni se subjektivnim ,s obzirom da se za navedenu tezu ne može steći potpuno uvjerenje u njenu nesumnjivu istinitost i dokazanost , s obzirom da je žalitelj propustio navesti prijedlog dokaza s tim u svezi,a na što je bio obavezan prema odredbi čl.102 Zakona. Prema odredbi čl.102 Zakona jasno je da je teret dokazivanja na onom ko tvrdi suprotno, pa je u navedenom smislu, kako žalitelj ističe sumnju u suprotno,a pri tome propušta dostaviti *prijedlog dokaza za izneseno tumačenje* , navedeno ne/postupanje žalitelja ocjenjeno neusklađenim sa pravilima predmetne odredbe.

Kako se radi o prethodnoj bitnoj pretpostavci, koju žalitelj koristi kao jedan od žalbenih osnova i razloga za drugačije poimanje postavljanja sadržaja dokumenata postupka,to se navedeni propust dostavljanja dokaza žalitelja po navedenoj tezi, cijeni odlučnim i nužnim za drugačiju procjenu postavljenih zahtjeva s tim u svezi,u sadržaju dokumenata postupka.
Kako ga na navedeno upućuje i odredba čl.105 Zakona, to se ne može dati krajnja ocjena da navedena žaliteljeva sumnja predstavlja potpuno uvjerenje u istinitost iznesene tvrdnje i da je takvim posrednim tumačenjem, moguće nesumnjivo i pouzdano izvesti krajnji zaključak da je žalitelj uspio na uvjerljiv i pouzdan način dokazati suprotno.

U odnosu na navod žalitelja da se na navdeni način krši principe jednakog tretmana i nediskriminacije ponuđača ugovorni organ u svom izjašnjenju ističe da pravni osnov tehničke specifikacije iz Tenderske dokumentacije proizilazi upravo iz gore citirane Odluke (koja ima oznaku tajnosti) i drugih zakonskih i podzakonskih akata koje je ugovorni organ naveo u ovom postupku javne nabavke, iz čega proizilazi da na osnovu tehničke speficikacije iz Tenderske dokumentacije ponuđači mogu pripremiti svoju ponudu.

Na navod žalitelja da je Muehlbauer jedini ponuđač koji koristi zahtijevanu tehnologiju. Tačka 6 Aneksa 1 uz Tendersku dokumentaciju, sadrži zahtjeve da dostavljeni aplikativni podsistemi za personalizaciju dokumenata moraju biti usklađeni sa postojećom tehnologijom, između ostalog, (i) ispis fotografije nosioca dokumenta i serijskog broja mora biti u tijelu tanke polikarbonatne stranice, dok (ii) ispis ličnih podataka nosioca dokumenta na polikarbonatnu stranu mora biti omogućen laserskom personalizacijom. Takođe se navodi da ne postoji zaliha bjanko obrazaca pasoških knjižica već se knjižica izrađuje nakon podnošenja zahtjeva za izdavanje pasoša.Ti uslovi su (i) u suprotnosti sa Pravilnikom o obliku, sadržaju i minimalnim zaštitnim elementima pasoša, diplomatskog i službenog pasoša (Službeni glasnik BiH, br. 73/13, 59/14 i 2/17) ("Pravilnik") i drugim propisima i (ii) daju prednost Muehlbauer-u jer je Muehlbauer jedino društvo/potencijalni ponuđač koje može da obezbjedi takvu tehnologiju. Predviđeni uslovi su suprotni Pravilniku i drugim propisima Prvo, Pravilnik ne predviđa da slika nosioca pasoša mora da bude personalizovana u jednom od slojeva tanke polikarbonatne strane. Zapravo, uopšte ne navodi vrstu metoda personalizacije, niti pominje polikarbonatnu stranu sa podacima. U članu 3 stav 2 predviđeno je da u smislu identifikacionih podataka, druga strana sadrži mjesto predviđeno za fotografiju, serijski broj i prostor za potrebe automatskog očitavanja podataka. Dakle, sadrži mjesto predviđeno za fotografiju a ne samu fotografiju. Tenderska dokumentacija predviđa da se isporuke pasoša vrše sukcesivno, po podnošenju zahtjeva za izdavanje pasoša, što znači da Ugovorni organ insistira da se isporuka vrši sa fotografijom, a ne sa mjestom predviđenim za fotografiju u skladu sa Pravilnikom. Zahtjev za unesenom fotografijom bio je izričito naznačen u tenderskoj dokumentaciji za prethodni postupak koji je poništen Rješenjem. Sada je Ugovorni organ umjesto toga propisao sukcesivne isporuke koje de facto imaju isti cilj - obrazac pasoša sa unesenom fotografijom. Ovaj zahtjev, to jeste personalizacija pasoša (unošenje slike) u postupku proizvodnje pasoške knjižice predstavlja izuzetak od redovnog postupka nabavke pasoških knjižica. Obično se pasoške knjižice se isporučuju "blanko" te se naknadno personalizuju različitim tehnologijama. Ovo drugopomenuto rješenje je i predviđeno Pravilnikom, međutim Tenderska dokumentacija postavlja drugačiji zahtjev.... Pravilnik definiše upravo to, da se obrasci isporučuju sa mjestom predviđenim za fotografiju. Da je namjera zakonodavca bila da propiše isporuku sa već ugrađenom slikom, u Pravilniku ne bi bilo pomena o mjestu predviđenom za fotografiju. U ICAO 9303 ne postoji bilo kakva odredba kojom se predviđa isporuka bez pravljenja bjanko zaliha obrazaca pasoških knjižica. Upravo suprotno, u navedenom poglavlju ICAO 9303 dokumenta se pominje praćenje bjanko obrazaca dokumenata i bjanko dokumenta. Dakle, Ugovorni organ još jednom pokušao da dovede u zabludu Žalioca (ali i sve druge potencijalne ponuđače). ICAO 9303 dokument u pravilu propisuje sistem upravljanja bjanko obrascima, kako je navedeno u pomenutom poglavlju Part 2 - A.5.7.1. Države mogu regulisati posebno ovu oblast... Konačno u odgovoru 1 c, konkretan prijedlog koji nudi Žalilac (da ugovorni organ

prihvati određen nivo izrade pasoša) kako bi mogao da ispoštuje tenderski zahtjev (da se isporuči potpuno nova oprema na kojoj će se vršiti personalizacija kako je zahtjevano tenderom i u kojoj nikakve obaveze neće postojati od strane dobavljača u ugovornom periodu po pitanju održavanja i slično), kaže se da nije prihvatljivo, iako u odgovoru 1 a) navodi da zavisi od ponuđača kako će realizovati ovaj neprecizan tenderski zahtjev.Naglašavamo da Ugovorni organ navodi da dostavljanje nove opreme nije prihvatljivo zato što nisu planirana sredstva, međutim, nisu potrebna bilo kakva sredstva za ovu opremu u periodu realizacije Okvirnog sporazuma. Iz prethodnog je potpuno jasno da je Ugovornom organu prihvatljivo samo ono što radi i samo one tehnologije i rješenja koja ima trenutni isporučilac, bez prihvatanja da se drugim tehnologijama dobije proizvod istih kvaliteta i koji zadovoljava sve zahtjeve. S tim u vezi, jasno je da je tenderska pripremljena da pogoduje postojećem dobavljaču, te tender kako je raspisan predstavlja direktno kršenje zakona o javnim nabavkama. Gore navedeni uslov iz tačke 6 b) Aneksa 1 uz Tendersku dokumentaciju sadrži skriveni zahtjevu za personalizacijom inkjet tehnologijom u jednom od slojeva tanke polikarbonatne strane sa podacima, čiji je cilj favoriziranje Muehlbauer-a. Naime, propisana je personalizacija u tijelu tanke polikarbonatne stranice (bez pominjanja inkjet tehnologije). Međutim takav metod personalizacije je moguć samo putem inkjet tehnologije. Ovakav uslov je nezakonit jer je u suprotnosti sa Pravilnikom (ne postoji propisana obaveza personalizacije slike inkjet tehnologijom). A pored toga u zato što je Muehlbauer jedini dobavljač na svijetu sa tehnologijom koja ima inkjet u tijelu tanke polikarbonatne stranice sa podacima...Na postavljena pitanja vezano za knjigovodstvenu vrijednost opreme, kao i za adresu na kojoj se oprema trenutno nalazi Ugovorni organ odbija dati dati odgovor, odnosno prikriva tražene podatke. I ovo u cilju favoriziranja postojećeg dobavljača.Naime, Ugovorni organ je u odgovorima od 1. i 5. oktobra naglasio da podatak o knjigovodstvenoj vrijednosti opreme nije relevantan podatak za javnu nabavku, a sličan odgovor daje i u pogledu adrese na kojoj se oprema nalazi, tvrdeći da od tog podatka ne zavisi priprema ponude.Uskraćivanje potpunih odgovora na postavljena pitanja je u suprotnosti sa članom 56 ZJN-a..

U izjašnjenju na žalbu, ugovorni organ navodi:
„Žalilac dalje u tački 3.3.2 navodi da je firma Muehlbauer jedini ponuđač koji koristi zahtijevanu tehnologiju što nije tačno, s obzirom da je poznato da pomenutu tehnologiju koriste i druge renomirane kompanije u oblasti izrade i personalizacije dokumenata kao što su Bundesdruckerei GmbH/Veridos GmbH i druge. Kao dokaz navedene tvrdnje u prilogu dostavljamo letak brošure Bundesdruckerei GmbH o opisu karakteristika njemačke lične karte (pogledati opis 12. karakteristike), koji je objavljen na linku:
https://www.personalausweisportal.de/SharedDocs/downloadsAiVebs/PA/EN/informationsmatenal/flv er-broschueren/Flyer securitv features nPA.html?nn=14627502.
U vezi navoda koji se tiču zaliha bjanko obrazaca, ugovorni organ je u svom odgovoru naveo da se nepostojanjem zaliha bjanko knjižica otklanja bezbjednosni rizik prepoznat u standardima koji se poštuju u ovom postupku nabavke. S druge strane u svojim pitanjima žalilac je čak postavio upit isporuke pasoša bez serijskog broja na stranici sa podacima što u skladu sa navedenim standardima predstavlja značajan bezbjednosni rizik, koje ugovorni organ upravo nastoji da izbjegne načinom na koji je definisao tehničku specifikaciju.
Dakle, ugovorni organ je jasno objasnio razloge zbog kojih ne želi isporuku bjanko obrazaca pasoških knjižica, odnosno da se knjižica izrađuje nakon podnošenja zahtjeva za izdavanje pasoša. Kao što je više puta istaknuto proces izrade pasoške knjižice isključivo zavisi od sposobnosti i znanja izabranog ponuđača (prodavca) dok žalilac kroz cijelu svoju žalbu nastoji da svoje obaveze opiše kao odgovornost ugovornog organa, te da bez ikakvih argumenata i na osnovu pogrešnih pretpostavki stvori zabludu da ugovorni organ treba odrediti i propisati kako i na koji način izabrani ponuđač treba obaviti svoj posao, odnosno izraditi (proizvesti) obrazac pasoške knjižice. Također, pogrešnim navodima i pretpostavkama da je Pravilnikom o obliku, sadržaju i minimalnim zaštitnim elementima pasoša, diplomatskog i službenog pasoša („Službeni glasnik BiH“ broj 73/13, 59/14 i 2/17) propisan način Izrade pasoša, tj. da se pasoške

knjižice isporučuju „bjanko" te naknadno personalizuju različitim tehnologijama, kao i da se obrasci pasoške knjižice isporučuju sa mjestom predviđenim za fotografiju, neosnovano tvrdi da ugovorni organ traži izradu obrasca čiji način izrade nije u skladu sa propisima, a što nije tačno, jer predmet navedenog propisa nije način Izrade pasoških knjižica niti tehnika personalizacije pasoških knjižica. Još jednom napominjemo da je ugovorni organ u skladu sa članom 8. stav (2) Zakona o Agenciji za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka BiH nadležan za personalizaciju i tehničku obradu definisanih identifikacionih dokumenata, odakle i njegova obaveza određivanja tehnologije personalizacije ličnih podataka. U vezi daljih navoda žalioca koji se odnose na isporuku obrazaca pasoških knjižica bez pravljenja bjanko zaliha, naglašavamo da je prilikom pripreme tenderske dokumenatacije ugovorni organ vodio računa o bezbjednosnim rizicima prepoznatim u standardima ICAO 9303 (Dio 2 - A.5.7.1. Zaštita protiv krađe i zloupotreba autentičnih obrazaca ili dijelova dokumenata - Part 2 - A.5.7.1 Protection against theft and abuse genuine document blanks or document components). Ugovorni organ je u skladu sa navedenim uzeo u obzir publikacije FRONTEX-a (Agencije za evropsku graničnu i obalnu stražu, koja pomaže zemljama EU-a i zemljama pridruženima šengenskom prostoru pri zaštiti vanjskih granica područja slobodnog kretanja unutar EU-a), a koje se tiču podataka o uočenim falsifikovanim dokumentima prilikom prelaska granica evropskih zemalja koji su prikazani u kvartalnim izvještajima koji se nalaze u prilozima ovog izjašnjenja (u prilogu).

Pregled Frontex-ovih periodičnih izvještaja sa aspekta metoda falsifikovanja pasoša po broju slučajeve po godinama ugovorni organ daje u narednoj tabeli:

Metoda falsifikovanja	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ukupno	%
Falsifikovanje identiteta na dokumentu ili dijela dokumenta (Forged)	937	1340	20220	2055	1588	7947	15894	31788	44%
Falsifikovanje ulaznig dokumenata u cilju dobijanja originalnih pasoša (Authentic)	765	854	1759	1688	1497	6583	13126	25252	39%
Falsifikovanje dokumenata u cjelosti (Counterfeit)	349	450	693	663	418	2573	5146	10229	14%
Krađa bjanko dokumenata (Stolen bank)	53	112	99	90	104	458	916	1832	3%

Kako bi smanjio uočene rizike, ugovorni organ je preduzeo mjere i radnje na sprečavanju falsifikovanja dokumenata u skladu sa svojim zakonskim ovlaštenjima i tehničkim mogućnostima kako je u tabeli opisano:

Metoda falsifikovanja	Mjere i radnje koje se preduzimaju
Falsifikovanje identiteta na dokumentu ili dijela dokumenta (Forged)	Transparanetni hologram u području fotografije nosioca, različite tehnologije personalizacije istih podataka na više mjesta na dokumentu, drugi zaštitni elementi dizajn dokumenta
Falsifikovanje identiteta na dokumentu ili dijela dokumenta (Forged)	Uspostava lanca identiteta, provjere u matičnim uredima, biometrijske provjere,provjere na terenu, prije odobravanja zahtjeva za štampu,precizno utvrđena odgovornost službenika u lancu identiteta
Falsifikovanje dokumenata u cjelosti (Counterfeit)	Dizajn i različite tehnike personalizacije koje to otežavaju (laserska,ink jet), zaštita podataka na čipu
Krađa bjanko dokumenata (Stolen bank)	Izrada tijela dokumenta nakon podnošenja zahtjeva onemogućava postojanje bjanko dokumenata. Centralizovanj trezor, video nadzor, kontrola pristupa, bezbjedonosna provjera radnika

Kao što se može primijetiti ugovorni organ je u procesu pripreme tenderske dokumentacije, odnosno tehničke specifikacije, pored ostalog vodio računa i o bezbjednosnom riziku koji se odnosi na krađu bjanko dokumenata, zbog čega je predvidio da ne postoje zalihe bjanko

obrazaca pasoških knjižica Takođe, upit žalioca od 2.10.2021, 17:37:18, pitanje 1. c, koji se odnosi na mogućnosti isporuke pasoša bez serijskog broja na stranici sa podacima prema navedenim standardima predstavlja značajan bezbjednosni rizik. Navedeno se može utvrditi iz priloga prevedenog teksta standarda ICAO A.5.7. Bezbjednosna kontrola proizvodnje i proizvoda i Tabele A-1 - Kratak sadržaj preporuka bezbjednosti, posebno pod tačkom A.5.5.2 Zamjena strane, navedenoj u pomenutoj tabeli, na što je žalilac propustio da ukaže kada je dostavljao samo dio izvoda iz standarda ICAO 9303 iz Tabele A-1 koji se odnosi na bezbjednosnu kontrolu proizvodnje i proizvoda. Naime, isti govori da se kao dodatna bezbjednosna mjera za zaštitu pasoških knjižica kako bi se izbjegla zamjena strana treba predvidjeti da je serijski broj na svakoj stranici. Imajući u vidu da žalilac predlaže isporuku robe sa kojom bi se povećao značajno rizik, ugovorni organ se u svom odgovoru i pozvao na standard ICAO 9303, međutim u žalbi žalilac to pozivanje onda proizvoljno dalje pripisuje odgovoru ugovornog organa u vezi sa zalihama bjanko dokumenata.
Žalilac još jednom pominje dostavljanje nove opreme i nastoji da dovede u zabludu da za potrebe realizacije okvirnog sporazuma nisu potrebna dodatna sredstva za ovu opremu ako je isporuči izabrani ponuđač, dok istovremeno samo jedan pasus iznad ovog navoda kaže da za dobavljača u ugovornom periodu po pitanju održavanja potpune nove opreme i slično neće postojati nikakve obaveze.

Kada žalilac svoje navode obrazlaže da je zahtjev ugovornog organa u vezi sa tehnologijom personalizacije nezakonito jer je kako proizvoljno kaže u suprotnosti sa Pravilnikom, ugovorni organ je više puta isticao i u ovom izjašnjenju da se navedeni pravilnik ne odnosi na izbor tehnologija, već je to u nadležnosti ugovornog organa u skladu sa Zakonom o Agenciji za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine. Takođe ugovorni organ podsjeća da Muehlbauer nije jedini dobavljač na svijetu sa tehnologijom koja ima inkjet u tijelu tanke polikarbonatne stranice sa podacima, s obzirom da je ugovornom organu poznato da navedenu tehnologiju još koriste Bundesdruckerei GmbH/Veridos GmbH i drugi.
Žalilac opet proizvoljno tumači sada Rješenje Kancelarije za razmatranje žalbi u vezi prethodnog postupka javne nabavke da je Kancelarija poništila prethodnu tendersku dokumentaciju zbog nezakonitosti zahtjeva za inkjet personalizacijom, dok je ovaj drugostepeni organ konstatovao da je potrebno dovoljno raspraviti navedeno pitanje, a što je ugovorni organ učinio u ovom izjašnjenju, te je u skladu sa nalozima drugostepenog organa izvršio izmjene tenderske dokumentacije kako je sugerisano.
Iz svega navedenog proizilazi da su svi navodi žalioca neosnovani, odnosno da je Tenderska dokumentacija pripremljena u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama i njegovim provedbenim propisima, te da žalilac nije dokazao da ugovorni organ nije implementirao ranije instrukcije Kancelarije za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine i da je Tenderska dokumentacija nejasna u pogledu uslova javne nabavke, kao i da nije u skladu sa principima jednakog tretmana i nediskriminacije svih učesnika u postupku javne nabavke...
... Međutim, u vezi prijedloga žalioca da isporuči novu opremu, ugovorni organ je odbio ovakav zahtjev iz razloga što oprema nije predmet nabavke ovog postupka. Naime, u slučaju da nabavka opreme jeste predmet javne nabavke, odnosno u slučaju kada bi bilo moguće da se uz nabavku obrazaca pasoških knjižica isporuči nova oprema, tada bi bilo neophodno da se u tenderskoj dokumentaciji za istu odredi garantni period, definiše način njenog održavanja, način isporuke rezervnih dijelova, usluge obuke zaposlenih ugovornog organa za njeno korištenje, kapacitet te opreme (kao što je broj personalizovanih pasoša u jedinici vremena i dr.) itd. a što cijeneći predmet ove javne nabavke i dodatne troškove koji bi mogli nastati za ugovorni organ, a koji nisu opravdani s obzirom na funkcionalnost postojeće opreme, nije moguće, odnosno opravdano...
U vezi ponovnog navoda žalioca o njegovom prijedlogu da isporuči novu opremu, kao što je gore rečeno ugovorni organ je odbio ovakav zahtjev iz razloga što oprema nije predmet ove nabavke. Naime, u slučaju da nabavka opreme jeste predmet javne nabavke, odnosno u slučaju

kada bi bilo moguće da se isporuči nova oprema, bilo bi neophodno da je za istu određen garantni period, te definisan način njenog održavanja, način isporuke rezervnih dijelova, usluga obuke zaposlenih ugovornog organa za njeno korištenje, kapacitet te opreme (kao što je broj personalizovanih pasoša u jedinici vremena i dr.) itd. a što cijeneći predmet ove javne nabavke i nepostojanje potrebe ugovornog organa za nabavkom nove opreme ne može biti predmetom ovog postupka. Žalilac čak u drugom pasusu stranice 13 navodi da je njegov prijedlog da nabavka nove opreme podrazumijeva da se isporuči potpuno nova oprema u kojoj nikakve obaveze neće postojati od strane dobavljača u ugovornom periodu po pitanju održavanja i slično. Na ovaj način žalilac želi uz isporuku nove opreme ugovornom organu nametnuti nove obaveze za nabavku usluga održavanja i slično, a što su uslovi na koje ugovorni organ ne može pristati s obzirom da isporuka nove opreme nije predmet ove nabavke i izaziva nove neplanirane troškove za ugovorni organ.
Kada žalilac proizvoljno navodi da je postojeći dobavljač jedini koji može garantovati integraciju sistema u postojeću opremu, to ničim ne dokazuje, a ugovorni organ napominje da je prema Tenderskoj dokumentaciji izabrani ponuđač dužan izvršiti potpunu Integraciju ponuđenih obrazaca pasoških knjižica u aplikaciju za upravljanje personalizacijom. Navedeno podrazumijeva da je izabrani ponuđač dužan da omogući personalizaciju čipa u pasoškoj knjižici sa postojećom opremom za personalizaciju i podešavanje vizuelne personalizacije pasoške knjižice, u kojem procesu će izabrani ponuđač imati podršku stručnjaka IT ugovornog organa. Takođe proces integracije je u najvećoj mjeri integracija modula za kodiranje čipa koji je izabrani ponuđač u obavezi dostaviti i integrisati u softver ugovornog organa za upravljanje procesima personalizacije za koji ugovorni organ posjeduje izvorni kod i koji će biti na raspolaganju izabranom ponuđaču. Ovim ugovorni organ je jasno opisao način integracije sistema u postojeću opremu i podršku koja će biti omogućena izabranom ponuđaču za navedene potrebe, te je neosnovan navod žalioca da integracija sistema u postojeću opremu daje prednost jednom od ponuđača. U vezi navoda žalioca o knjigovodstvenoj vrijednosti opreme, ugovorni organ već više puta pokušao skrenuti pažnju da je za potrebe ove nabavke bitna upotrebna vrijednost predmetne opreme, a ne kako to žalilac proizvoljno navodi knjigovodstvena vrijednost i na osnovu navedenog izvodi zaključak koji ne može biti dokazan knjigovodstvenom vrijednošću opreme..“

U Odgovoru na izjašnjenje ugovornog organa žalitelj **Thales DIS France SA,Meudon , Francuska** navodi:
„...Pošto nije definisan pojam „izrada knjižice“ i šta podrazumjeva da se po podnošenju zahtjeva „izrađuje knjižica“, Žalilac je ponudio opciju da dostavi „knjižicu u fazi izrade“ da se na svakoj strani nalazi serijski broj i prostor za personalizaciju. Po podnošenju zahtjeva na stranici sa podacima na kojoj se već na jednom mjestu nalazi serijskih broj unese slika i još dodatno serijski broj, odnosno žalilac je opisao scenario tako da zadovolji sve zahtjeve i pitao da li je to prihvatljivo. Ugovorni organ odbija da prihvati bilo kakvu opciju (i bilo kakvu drugu tehnologije kojim se dolazi do istog proizvoda) izuzev one koju ima postojeći dobavljač. Na ovaj način postavlja „izazov“ za sve druge dobavljače, da budu isti kao i postojeći dobavljač, a što je suprotno ZJN-u. „

„...Na strani 7 izjašnjenja se dostavlja brošura njemačke lične karte kao dokaz da postoje i druge kompanije koje koriste ink-jet za personalizaciju. U navedenoj brošuri se niti jednom ne pominje ink-jet tehnologija. Navedena brošura upravo i pokazuje da pomenuta kompanija ne koristi ink-jet, nego drugu tehnologiju. U tački 11 navedene brušure je opisano da se koristi „Colour integration technology (InnoSec®FUSION)“ tehnologija, što je posebna tehnologija koja omogućava unos slike u boji i serijskog broja i nije ink-jet. Ovom tehnologijom je, također, moguće postići isti kvalitet pasoša kao i drugom tehnologijom koju koristi Žalilac (laserska personalizacija slike u boji). Međutim, Ugovorni organ insistira samo i isključivo na ink-jet tehnologiji koju jedino koristi Muehlbauer. Prema tehničkim specifikacijama, kompanija koja proizvodi ličnu kartu Njemačke ne može učestvovati na tenderu niti bilo koja kompanija na

svijetu, osim postojećih dobavljača. Time je dodatno dokazano da se preferira postojeći dobavljač, a da nije moguće da se dostave druge alternativne tehnologije kojima se postiže isti kvalitet finalnog proizvoda. Postojeći dobavljač se, za razliku od prvog postupka (kada je direktno naveo ink-jet tehnologije) ovaj put preferira preko opreme (koja, ponavljamo, ima knjigovodstvenu vrijednosti 0 i nalazi se u prostorijama postojećeg dobavljača kao integralni dio proizvodnog procesa postojećeg dobavljača)...
...Ugovorni organ odbija da dostavi i odgovor o knjigovodstvenoj vrijednosti postojeće opreme (koju je dužan da vodi po propisima BIH i tu informaciju posjeduje nesporno). Zašto? Zato što, odbijanjem nove opreme, robu vrijednu prema procjeni cea 30.000.000KM (trideset miliona konvertibilnih maraka) uslovljava sa opremom koja je knjigovodstveno bezvrijedna. U svom Izjašnjenju na strani 6 Ugovorni organ i potvrđuje da je vrijednost opreme 0 (nula), a poziva se na upotrebnu vrijednost koja nije definisana niti jednim propisom. Dakle Ugovorni organ je paušalno, sopstvenom procjenom, utvrdio da postojeća oprema ima takozvanu upotrebnu vrijednost (koja nije nigdje definisana) i očekuje da novi dobavljač koristi takvu opremu i to bez ikakvih garancija za ispravnost opreme. Podsjećamo, Ugovorni organ je u svojim odgovorima od 1. oktobra 2021. godine izbjegao odgovor na pitanje ko garantuje za softver za integraciju postojeće opreme, jer bi novi dobavljač snosio rizik za sve nepravilnosti ili greške nastale pri procesu personalizacije na zastarjeloj opremi na kojoj Ugovorni organ insistira a za koju ne može da ponudi bilo kakve garancije..."

Tačkom 6 Aneksa 1 Tehničkog dijela Tenderskog dokumenta propisano je :
„Način personalizacije obrasca pasoške knjižice mora omogućiti:
a)ispis ličnih podataka nosioca dokumenta na polikarbonatnu stranu obrasca pasoške knjižice mora da bude moguć laserskom personalizacijom;
b)sliku u boji nosioca pasoša i serijski broj u tijelu tanke polikarbonatne stranice;
c)da ne postoji zaliha bjanko obrazaca pasoških knjižica, već da se knjižica izrađuje nakon podnošenja zahtjeva za izdavanje pasoša.

Kupac posjeduje tehnologiju za lasersku personalizaciju polikarbonatske stranice pasoške knjižice ID60 i /inkjet tehnologiju za personalizaciju polikarbonatskog layer-a ASP 280.

Prodavač je obavezan da, koristeći postojeću opremu u vlasništvu kupca i postojeću aplikaciju za personalizaciju pasoša, izvrši sva potrebna podešavanja, testiranja za početak personalizacije ponuđenih obrazaca pasoških knjižica u roku od tri (3) mjeseca od potpisivanja okvirnog sporazuma a najkasnije do 12.04.2022. godine.

Uvidom u Izvještaj o pitanjima i odgovorima u vezi sa tenderskom dokumentacijom ovaj organ je utvrdio da je žalitelj THALES GROUP postavio slijedeća pitanja:
„2. U poglavlju 6. Aneks 1 Tenderske dokumentacije je definisano da ugovorni organ poseduje opremu ID60 za lasersku personalizaciju i ASP280 za inkjet personalizaciju stranice sa podacima, te je navedeno da se postojećom opremom omogući personalizacija kod realizacije okvirnog sporazuma. Navedeni zahtjev nije jasan. Molimo da se odgovori na sledeće:
a.S obzirom da se navedena oprema već koristi i da je ista u vlasništvu ugovornog organa, te je ograničavajući faktor, opisati kako je definisan postupak personalizacije i izrade pasoša kako bi se ispunio tenderski zahtjev kojim se traži korišćenje navedene opreme?
b.Molimo dostaviti dokument sa preciznim koracima za „izradu" i personalizaciju pasoša sa navedenom opremom koju poseduje ugovorni organ, a kako bi se mogla pripremiti ponuda. Navesti precizno u kojoj fazi je planirano da se koristi oprema ASP 280, a u kojoj fazi oprema ID 60?
c.S obzirom da je Pravilnikom o obliku, sadržaju i minimalnim zaštitnim elementima pasoša, diplomatskog i službenog pasoša (Službeni glasnik BiH, br.73/13, 59/14 i 2/17) između ostalog definisano da se pasoš isporučuje sa mestom predviđenim za fotografiju, na koji načinje moguće izvesti „izradu pasoša" bez da ne postoje „zalihe bjanko pasoša"? Precizno opisati.

d.U poglavlju 6. Aneks 1. tenderske dokumentacije definisano da ugovorni organ poseduje premu ID60 za lasersku personalizaciju i ASP280 za inkjet personalizaciju stranice sa podacima. Kako je tenderska dokumentacija vezana za postojeću opremu, te korištenje postojećih softvera, molimo da se detaljno opiše postojeći postupak personalizacije?

Na koje je ugovorni organ dao slijedeći odgovor:
„2. U vezi pitanja koje se odnosi na tačku 6. Aneksa 1. Tenderske dokumentacije i molbe za pojašnjenje zahtjeva ugovornog organa pojašenjenje je kako slijedi:
a.U samom pitanju je navedeno da se oprema ID 60 koristi za lasersku personalizaciju i ASP 280 za ink jet personalizaciju stranice sa podacima. Nadalje, oprema koju posjeduje ugovorni organ nije ograničavajući faktor iz razloga što se radi o opremi koja je u upotrebi i besprijekorno funkcioniše. Takođe, ugovorni organ ima obavezu da koristi opremu koju je nabavio sve do momenta stavljanja van upotrebe i otpisa iste. Cijeneći funkcionalnost predmetne opreme nisu planirana sredstva za ovu vrstu kapitalnih izdataka u budžetu za 2022. godinu, kao ni njena nabavka.
Postupak izrade obrazaca pasoških knjižica je obaveza prodavca a ne kupca. Prodavac je obavezan definisati način izrade pasoša u skladu sa zahtjevima tenderske dokumentacije. Sadašnji postupak personalizacije pasoša opisan je u odgovoru na ovo pitanje 2. pod tačkom d
b.Oprema ASP 280 se koristi za ink jet personalizaciju slike nosioca pasoša i serijskog broja pasoša na stranici sa podacima, a oprema ID60 za lasersku personalizaciju ostalih ličnih podataka na stranici sa podacima.
Faze u kojima je moguće koristiti opremu ID60 i ASP 280 su opisane u odgovoru na ovo pitanje 2. podtačkom d.
c. Članom 3. stav (2) Pravilnika o obliku, sadržaju i minmalnim zaštitnim elementima pasoša, diplomatskog i službenog pasoša (Službeki glasnik BiH, br 73/13,59/14 i 2/17) je definisano da: "Identifikaciona druga strana sadrži i mjesto predviđeno za fotografiju, serijski broj i prostor za potrebe automatskog očitavanja podataka“ Ni ovom, niti nekom drugom odredbom Pravilnika nije definisano da se pasoš „isporučuje sa mjestom predviđenim za fotografiju“. Navedenim nije propisan način isporuke pasoša, tj. da li je sa ili bez fotografije na identifikacionoj drugoj strani, tako da je moguća izrada pasoša bez postojanja zaliha bjanko pasoša. Postupak je moguće izvesti na način definisan u odgovoru na ovo pitanje 2. podtačkom d
d. Postojeći proces personalizacije dokumenata opisuje se sljedećim aktivnostima (podprocesima):

- prepis podataka spremnih za personalizaciju sa Civilnog registra na Print server,
- prepis podataka sa Print servera-a na server za prepersonalizaciju,
- prepersonalizacija repromaterijala (ASP 280),
- kontrola kvaliteta prepersonalizovanog repromaterijala,
- pakovanje prepersonalizovanog repromaterijala,
- isporuka prepersonalizovanog repromaterijala,
- prepis podataka o prepersonalizovanim dokumentima sa servera za prepersonalizaciju na Print server,
- prijem djelimično personalizovanih dokumenata u trezor,
- izdavanje djelimično personalizovanih dokumenata iz trezora,
- personalizacija djelimično personalizovanih dokumenata (ID60),
- kontrola personalizovanih dokumenata,
- pakovanje personalizovanih dokumenata,
- prepis podataka o personalizovanim dokumentima sa Print servera-a na Civilni registar, isporuka personalizovanih dokumenata“

Na pitanja žalitelja THALES GROUP:
„.Poglavlje 6. Aneks 1. Tenderske dokumentacije je definisano da ne postoje zalihe blanko dokumenata i da se knjižica izrađuje nakon podnošenja zahteva.

Molimo odgovor na sledeća pitanja:
a.Šta predstavlja pojam „izrade knjižica“, koje tačno radnje?
b.Kojim pravnim aktom je definisan pojam „izrade knjižice“, što je neophodno za pripremu ponude?
c.S obzirom da je, shodno članu 8 stav 1 tačka b) Zakona o IDDEEA Agencija vrši između ostalog i skladištenje dokumenata, da li je prihvatljivo da se isporuči knjižica bez serijskog broja na stranici sa podacima, da se takva knjižica skladišti shodno Zakonu u IDDEEA, te da se pod izradom knjižice smatra personalizacija serijskog broja, te personalizacija ličnih podataka?
....
d.Vezano za član 9 nacrta okvirnog sporazuma, te poglavlje 2 aneksa 1 tenderske dokumentacije, da li je prihvatljivo da se isporuči potpuno nova oprema za lasersku personalizaciju, uključujući i elektronsku personalizaciju čipa, uz pripadajući softver i da se podaci iz postojećeg sistema dostavljaju od strane ugovornog organa, izvrši se personalizacija, te se dostavi podatak o izvršenoj personalizaciji prema sistemu ugovornog organa?

Na koje je ugovorni organ dao slijedeće odgovore:
„Pojam „izrade knjižica“ predstavlja sve postupke i radnje koje izabrani ponuđač preduzima radi ispunjavanja zahtjeva definisanih u tački 6 Aneksa 1. Tenderske dokumentacije.Ugovorni organ ne može navesti tačno koje radnje predstavlja pojam „izrade knjižica“, s obzirom da izabrani ponuđač određuje iste kako bi izradio robu koja je predmet kupoprodaje prema specifikaciji iz Tenderske dokumentacije.Izrada obrasca pasoške knjižice je postupak koji treba da obavi izabrani ponuđač, te je ponuđač obavezan da zna značenje i suštinu pojma „izrada knjižice“. Ugovornom organu ne može da bude poznato na koji način će ponuđač da vrši „izradu knjižice“, to zavisi isključivo od njega. Napominjemo, ugovorni organ vrši nabavku obrazaca pasoških knjižica, znači već izrađenih obrazaca pasoških knjižica.
b.Pojam „izrade knjižice“ nije propisan i predstavlja obavezu izabranog ponuđača.
Dodatno pojašnjenje je dato u odgovoru na prethodno pitanje.
c. U vezi člana 8. stav (1) tačka b) Zakona o IDDEEA napominjemo da ugovorni organ u tački 6. Aneksa 1. Tenderske dokumentacije je definisao da ne postoji zaliha bjanko obrazaca pasoških knjižica, već da se knjižica izrađuje nakon podnošenja zahtjeva za izdavanje pasoša, čime je u potpunosti otklonila bezbjednosne rizike prepoznate u ICAO 9303 (Part 2 - A.5.7.1 Protectiom against theft and abuse of genuine document blanks or document components) Uzimajući u obzir preghodno navedeno, iznijeti prijedlog nije prihvatljiv za ugovorni organ.
2...
d. U tenderskoj dokumentaciji Aneks 1 tačka 6. Tenderske dokumentacije „Način personalizacije obrasca pasoške knjižice“ je navedeno sledeće: „Prodavac je obavezan da, koristeći postojeću opremu u vlasništvu kupca i postojeću aplikaciju za personalizaciju pasoša, izvrši sva potrebna podešavanja, testiranja za početak personalizacije ponuđenih obrazaca pasoških knjižica u roku od tri (3) mjeseca od potpisivanja okvirnog sporazuma a najkasnije do 12.04.2022. godine." Prema navedenom za ugovorni organ nije prihvatljivo da se isporuči potpuno nova oprema za lasersku personalizaciju.“

Zahtjev za personalizacijom obrazaca pasoških knjižica ugovorni organ pravda publikacijom Agencije za evropsku graničnu i obalnu stražu FRONTEX iz kojih je vidljivo da je od ukupnog broja falsifikovanja pasoša u posljednjih 7 godina najveći broj falsifikovanja identiteta na dokumentu ili dijelu dokumenta a da ugovorni organ preduzima mjere i radnje koje se preduzimaju u cilju smanjenja rizika za falsifikovanje između ostalog i različite tehnologije personalizacije podataka na više mjesta na dokumentu, odredbe stanadarda ICAO 9303 koje predviđaju serijski broj na stranicama dokumenta (ukoliko je moguće). Ovaj organ je uvidom u odredbe standarda ICAO 9303 koje su kao dokaz dostavljene u spis ovog organa utvrdio da je odredbama Odjeljka A.5.7 Sigurnosna kontrola proizvodnje i proizvoda propisano između ostalog da"..Velika prijetnja sigurnosti mašinski čitljivog pasoša države nadležne za izdavanje

može biti zbog neovlaštenog uklanjanja završenih ali nepersonalizovanih mašinskih čitljivi pasoša iz mašine za proizvodnju ili komponenti od kojih se prave mašinski čitljivi pasoši." Zatim u Tabeli A-1 Pregled sigurnosnih preporuka u tački A.5.5.2 Zamjena strana kao Osnovne karakteristike navedeno:"Serijska numeracija na svakoj stranici."

U odnosu na navode žalitelja da je Muehlbauer jedini ponuđač koji koristi zahtijevanu tehnologiju, ugovorni organ je navedenu tvrdnju opovrguno u svom izjašnjenju navodeći da i kompanije Bundesdruckerei GmbH/VERIDOS posjeduju ink jet tehnologiju. Navedene tvrdnje ugovorni organ je potkrepio dokazima, izvodima iz kataloga kompanija Bundesdruckerei GmbH iz kojeg je vidljivo da navedena kompanija koristit Colour integration tehnologiju (InnoSec Fusion) za koju žalitelj u svom odgovoru na izjašnjenje ističe da nije ink jet tehnologija, pri tome navedenu tvrdnju ne zasniva na dokazima kojima istu potvrđuje. Također, uvidom na stranicu https://www.veridos.com/en/news/veridos-launches-new-color-image-technology-408.html kompanija Veriodos stvara fotografije u živopisnim bojama koristeći prednosti laserskog graviranja i ink-jet ispisa. Ovaj organ je uvidom u naprijed navedenu stranicu kompanije Veridos utvrdio da navedena kompanija kao vodeći svjetski dobavljač rješenja za identitet Veridos nudi dvije metode slikanja u boji za polikarbonatne identifikacijske dokumente: POLYCORE® tehnologiju i novo rješenje.Veridosova nova tehnologija slike u boji zove se CLIP ID – skraćenica za Color Laser Image Protected ID. CLIP ID kombinuje lasersko graviranje i štampanje u boji unutar prilagođene lentikularne strukture. Ovo garantuje najveću sigurnost i dugotrajan životni vijek proizvoda bez potrebe za dodatnim zaštitnim slojevima. Može se primijeniti bilo kojim laserskim graviranjem **i ink-jet štampom**, što ga čini vrlo isplativom tehnologijom...pa je s tim u svezi očito zadovoljena konkurentnost u predmetnom smislu.

Ugovorni organ je u skladu sa navedenim uzeo u obzir publikacije FRONTEX-a (Agencije za evropsku graničnu i obalnu stražu, koja pomaže zemljama EU-a i zemljama pridruženima šengenskom prostoru pri zaštiti vanjskih granica područja slobodnog kretanja unutar EU-a), a koje se tiču podataka o uočenim falsifikovanlm dokumentima prilikom prelaska granica evropskih zemalja koji su prikazani u kvartalnim izvještajima ..."...Ovaj organ je izvršio provjeru dostavljenih publikacija FRONTEX-a i utvrdio da je u periodu od 2011-2017 godine najveći broj pasoša falsifikovan metodom falsifikovanja identiteta na dokumentu ili dijela dokumenta (Forged), čak 44% od ukupnog broja falsifikovanja. Također, iz navedenih publikacija je vidljivo da je broj falsifikovanja u navedenom periodu imao tendenciju rasta.

Ugovorni organ je postupio shodno nalozima ovog organa iz prošlog rješenja tako da je pristupio uvjerljivijem raspravljanju predmetnog pitanja na ozbiljniji, kvalitetniji i pouzdaniji način, nudeći ključne argumente koji upućuju na neophodnost postavke predmetnog sadržaja sve shodno pravilima struke i upućujućim tehničkim normativima u odnosu na predmetna stručna pitanja te u odnosu na sporno pitanje dao zadovoljavajuće odgovore koji doprinose stvaranju pouzdanog uvjerenja u održivost premetnost sadržaja, a što je i ovaj organ provjerio i uvjerio se u navedeno.Kako je pri tome, dodatno, ugovorni organ uputio i na odgovarajuće dokaze na postojanje konkurentnosti u predmetnom segmentu, kako je to prednje predočeno,to je evidentno da načela postupka nisu ugrožena.

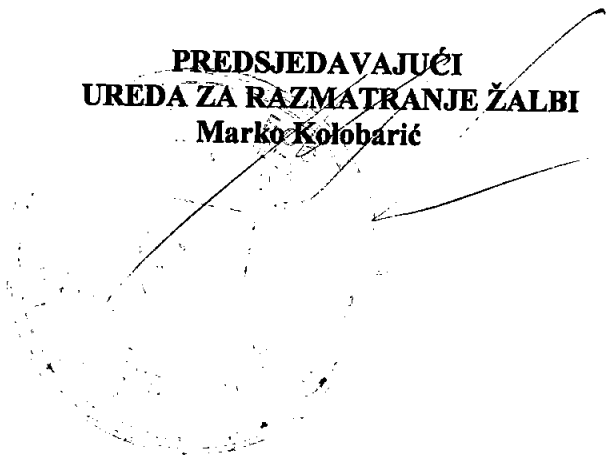
Imajući u vidu naprijed navedeno, odlučeno je kao u dispozitivu ove odluke.

Uputstvo o pravnom lijeku

Ovo rješenje je konačan upravni akt. Protiv ovog rješenja može se podnijeti tužba u upravnom sporu pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

Taksa na tužbu iznosi 100,00 KM.

PREDSJEDAVAJUĆI
UREDA ZA RAZMATRANJE ŽALBI
Marko Kolobarić

Dostaviti:
- Thales DIS France Sa,Meudon, Francuska, zastupan po punomoćniku Šehović Mineli, advokatu iz Sarajeva
- Agencija za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka BiH, Banja Luka
- evidenciji
- a/a